

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศและกฎหมายในประเทศไทย

ในบทนี้จะศึกษาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีเพื่อเป็นแนวทางในการนำมาวิเคราะห์หามาตรการที่เหมาะสมเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีกับประเทศไทยต่อไป โดยจะเริ่มจากมาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศ มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีในต่างประเทศ และมาตรการทางกฎหมายในประเทศไทยตามลำดับ

3.1 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ

การค้าประเวณีเป็นปัญหาสำคัญที่ประเทศต่างๆ และองค์การระหว่างประเทศได้ร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยได้จัดทำมาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศในการต่อต้านการค้าประเวณีซึ่งมีผลต่อการจัดทำมาตรการทางกฎหมายเพื่อใช้บังคับภายในแต่ละประเทศ สำหรับกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการค้าประเวณี สรุปได้ ดังนี้

3.1.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน 1948 (Universal Declaration of Human Rights 1948)

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเป็นเพียงคำประกาศสิทธิที่มนุษย์คนหนึ่งพึงมีเท่านั้น โดยรัฐต่างๆ ที่ลงนามในปฏิญญาต่างรับรองว่าเป็นสิทธิประจำตัวของบุคคลที่ไม่อาจถูกกลิดรอนหรือทำให้หมดไปได้ ดังนั้น โดยหลักการแล้วรัฐจะไม่สามารถออกกฎหมายหรือมาตรการใดๆ ที่จะกระทบต่อสิทธิของบุคคลดังกล่าวได้ ในขณะที่เดียวกันรัฐต้องให้ความคุ้มครองแก่สิทธิของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในปฏิญญานี้เพื่อไม่ให้สิทธิเหล่านั้นถูกรบกวนหรือทำลายโดยปัจเจกชน ปฏิญญานี้ได้กำหนดถึงการค้าประเวณีแต่ไม่ได้กำหนดโดยตรง กล่าวคือ ข้อ 29 (2) บัญญัติว่า “ในการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคล บุคคลทุกคนอาจถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพได้โดยกฎหมายเพียงวัตถุประสงค์เพื่อการยอมรับและการเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นและเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์แห่งความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดี และสวัสดิการสังคมทั่วไปในสังคมประชาธิปไตย”

จากหลักการดังกล่าวอธิบายได้ว่ารัฐสามารถจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลได้เพียงเท่าที่เป็นการเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นและเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี และสวัสดิการสังคมในสังคมประชาธิปไตย การลงโทษผู้กระทำความผิดกรณีเป็นผู้ค้าประเวณีเพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยอาจกระทำได้แต่จะต้องได้สัดส่วนกับวัตถุประสงค์เรื่องการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นหรือการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ นอกจากนี้ยังพบว่าตามข้อ 5 ของปฏิญญาฉบับนี้ยังได้บัญญัติถึงพันธกรณีที่รัฐสมาชิกควรต้องมีมาตรการที่เกี่ยวกับการจำกัดการลงโทษที่รุนแรงเกินจำเป็นหรือการกระทำที่โหดร้ายป่าเถื่อนหรือการปฏิบัติที่ต่ำกว่ามาตรฐานความเป็นมนุษย์ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างเอกชนด้วยกันเอง หรือระหว่างรัฐกับเอกชนด้วย ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วจะเห็นว่าการค้าประเวณีโดยเฉพาะกรณีหญิงที่ไม่สมัครใจ มักมีการใช้ความรุนแรงทางกายภาพ หรือทางจิตใจประกอบกันอยู่เสมอ อาทิเช่น การลงโทษโดยการทำร้ายร่างกาย การกักขังในห้องที่คับแคบ การล่ามโซ่มือและเท้า นอกจากนี้ การบังคับให้ร่วมประเวณีหลายครั้งหรือหลายคนต่อคืน การร่วมประเวณีในขณะที่เจ็บป่วยก็ถือเป็นสภาพที่เลวร้ายและไม่ควรเกิดขึ้นกับมนุษย์คนใด โดยเฉพาะหากเกิดขึ้นกับหญิงที่ไม่มีทางต่อสู้

กล่าวโดยสรุป ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนี้เป็นแม่บทกฎหมายระหว่างที่วางหลักสากลด้านสิทธิมนุษยชนที่นานาประเทศให้การยอมรับและถือปฏิบัติ เพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลภายในรัฐมิให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการใช้อำนาจของบุคคลอื่นภายในรัฐหรือจากการใช้อำนาจของรัฐนั่นเอง กล่าวคือ การที่รัฐจะออกกฎหมายที่กระทบถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคลภายในรัฐนั้นจะทำได้ก็ต่อเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมาย คือ มีเหตุจำเป็นที่ต้องมีกฎหมายนั้นหากไม่มีจะเกิดผลกระทบกับสังคมส่วนรวมและกฎหมายนั้นจะต้องมีความเหมาะสม ไม่เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพหรือกระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคลภายในรัฐมากเกินไปเกินกว่าความจำเป็น ขณะเดียวกันรัฐจะต้องรับรองและให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลภายในรัฐมิให้ถูกรบกวนหรือทำลายโดยบุคคลอื่นด้วยเช่นกัน

¹ ชนกพล สกมลผดุงเขตต์. (2545). *การป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็กศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศและเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 45.

3.1.2 อนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคล และการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น (Convention for the Suppression of the Trafficking in the Persons and of the Exploitation of the Prostitution of Others)

อนุสัญญานี้ได้ผ่านการลงมติรับรองของสมัชชาใหญ่แห่งองค์การสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม ค.ศ. 1949 และเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม ค.ศ. 1951 โดยเนื้อหาของอนุสัญญานี้มีสาระสำคัญตั้งอยู่บนแนวคิดพื้นฐานสองประการที่สำคัญ² คือ

ประการแรก ผู้ค้าบริการทางเพศเปรียบเสมือนเหยื่อของผู้เป็นธุระจัดหาหรือแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ค้าประเวณี จึงถือเป็นบุคคลที่ควรได้รับการช่วยเหลือมากกว่าที่จะลงโทษ ส่วนผู้เป็นธุระจัดหาหรือแสวงหาประโยชน์ทางประเวณีจากหญิงและเด็กที่ค้าบริการทางเพศเหล่านี้จะต้องได้รับการลงโทษอย่างรุนแรง เพราะถือเป็นการกระทำการล่วงละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นอย่างร้ายแรง

ประการที่สอง อนุสัญญานี้ได้เลี่ยงการใช้คำว่า “การค้าทาสสีขาว” (White Slave Trade) ทั้งนี้เพื่อขยายขอบเขตของอนุสัญญาให้มีการบังคับใช้ได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเดิมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ในช่วงแรกยังมีการกีดกันในเรื่องสีผิว และเชื้อชาติอยู่มาก โดยเฉพาะในประเทศแถบยุโรป นอกจากนี้อนุสัญญา ค.ศ. 1949 ยังหลีกเลี่ยงการใช้คำว่า “ผู้หญิง” (Woman) โดยใช้คำว่า “ผู้อื่น” (Others) เพื่อจะได้ครอบคลุมการบังคับใช้ถึงการค้าประเวณีในกรณีอื่นด้วย

ส่วนสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดความผิดทางอาญา สรุปได้ดังนี้

1) กำหนดมาตรการลงโทษต่อผู้เป็นธุระจัดหา ชักจูง ล่อลวง หรือชักนำบุคคลอื่น เพื่อมุ่งหวังให้เขาเป็นโสเภณี หรือแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของบุคคลอื่น แม้ว่าผู้ตกเป็นเหยื่อของการค้าประเวณีจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม³ โดยให้รัฐภาคีมีหน้าที่ในการกำหนดมาตรการ

² Kathryn E. Nelson. “Sex Trafficking and Forced Prostitution: Comprehensive New Legal Approaches.” Houston Journal of International Law. Vol. 24, 3 2003 p. 560.

³ Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and of the Exploitation of the Prostitution of others, Article 1 “The Parties to the present Convention agree to punish any person who, to gratify the passions of another:

(1) Procures, entices or leads away, for purposes of prostitution, another person, even with the consent of that person;

(2) Exploits the prostitution of another person, even with the consent of that person.”.

ลงโทษที่เหมาะสมแก่บุคคลกลุ่มดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของอนุสัญญาที่มุ่งลงโทษบุคคลที่ได้ประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่นเป็นสำคัญ

2) กำหนดมาตรการลงโทษต่อผู้ดำเนินการหรือจัดการหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงิน หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือทางการเงินต่อสถานการค้าประเวณี และผู้ที่ให้สถานที่ หรือให้เช่าสถานที่ทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งส่วนใด โดยมีความมุ่งหมายเพื่อกิจการค้าประเวณี ถือว่ามีความผิดด้วย⁴

3) มาตรการแก้ไขทางด้านสังคม มีการกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการทางสังคม อาทิเช่น⁵ การจัดการศึกษา สาธารณสุขขั้นพื้นฐาน มาตรการทางสังคมและเศรษฐกิจเพื่อจำกัดจำนวนผู้ที่เข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี ซึ่งถือเป็นการแก้ไขที่ต้นเหตุของปัญหาอย่างแท้จริง เนื่องจากการเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณีของหญิงและเด็กนั้น มักมีสาเหตุหลายด้านรวมกัน เช่น ฐานะที่ขัดสนทำให้ไม่ได้รับการศึกษาเท่าที่ควร หรือการขาดการกระจายความเจริญของภาครัฐไปสู่ชนบท เป็นต้น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญแก่กระบวนการฟื้นฟูเหยื่อของการค้าประเวณีด้วย เนื่องจากผู้ถูกค้าประเวณีเป็นเหยื่อของกระบวนการค้ำมนุษย์ ดังนั้น สิ่งหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึงก็คือ จะให้ความช่วยเหลือหรือเยียวยาอย่างไรเพื่อให้เหยื่อจากการค้าประเวณีสามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติสุขที่สุด ตลอดจนหามาตรการที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้หญิงค้าประเวณีหรือเด็กนั้นกลับไปค้าประเวณีอีก อาทิเช่น การฝึกอบรมอาชีพ การขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นต้น⁶

กล่าวโดยสรุปสาระสำคัญของอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคล และการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น (Convention for the Suppression of the Trafficking in the Persons and of the Exploitation of the Prostitution of Others) มุ่งปกป้องและคุ้มครองมิให้

⁴ Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and of the Exploitation of the Prostitution of others 1949, Article 2 “The Parties to the present Convention further agree to punish any person who:

(1) Keeps or manages, or knowingly finances or takes part in the financing of a brothel;

(2) Knowingly lets or rents a building or other place or any part thereof for the purpose of the prostitution of others.”.

⁵ Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and of the Exploitation of the Prostitution of others 1949, Article 16 “The Parties to the present Convention agree to take or to encourage, through their public and private educational, health, social, economic and other related services, measures for the prevention of prostitution and for the rehabilitation and social adjustment of the victims of prostitution and of the offences referred to in the present Convention”.

⁶ทรงวุฒิ สารสิน. (2549). *แนวทางใหม่ของกฎหมายไทยต่อปัญหาการค้าประเวณีข้ามชาติ*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 30-31.

บุคคลตกเป็นเหยื่อในวงจรธุรกิจการค้าประเวณี จึงมุ่งเน้นให้มีการปราบปรามการแสวงหาประโยชน์จากค้าประเวณีของบุคคลทั้งในระดับสากลและระดับชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การค้าสตรีและเด็ก

3.1.3 อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (United Nations Convention Against Transnational Organized Crime)⁷

อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรเกิดขึ้นจากความร่วมมือของนานาประเทศกับองค์การสหประชาชาติจุดประสงค์เพื่อปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยได้จัดทำอนุสัญญานี้ เมื่อปี ค.ศ.2000 เพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะที่เป็นองค์กร สำหรับสาระสำคัญเพื่อให้ประเทศสมาชิกนำไปบัญญัติไว้ในกฎหมายภายในของประเทศ สรุปได้ดังนี้

1) สหประชาชาติไม่ได้นิยามคำว่าอาชญากรรมข้ามชาติไว้เป็นการเฉพาะในอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 (United Nations Convention against Transnational Organized Crime 2000; UNTOC) แต่ให้ความหมายของคำว่า “องค์กรอาชญากรรม” และคำว่า “ข้ามชาติ” แยกกันไว้ซึ่งสหประชาชาติคงเล็งเห็นถึงความหลากหลายของอาชญากรรมข้ามชาติในอนาคตจึงเปิดกว้างไว้ จึงพออนุมานได้ว่าอาชญากรรมข้ามชาติ หมายถึง การกระทำความผิดทางอาญาที่ได้กระทำลงมากกว่าในหนึ่งประเทศ หรือมีส่วนหนึ่งส่วนใดของการกระทำผิดหรือผลกระทบเกี่ยวข้อตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป

2) การกำหนดให้การกระทำความผิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติเป็นความผิดทางอาญา เช่น การมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ การทุจริต การมีส่วนร่วมของนิติบุคคลในองค์กรอาชญากรรมการฟอกเงิน และการขัดขวางกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

3) การกำหนดมาตรการภายในของประเทศสมาชิกในการต่อต้านการประกอบกิจกรรมขององค์กรอาชญากรรม เช่น การกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทำธุรกรรมในมาตรการป้องกันการฟอกเงิน การใช้วิธีการสมัยใหม่ในการสืบสวนสอบสวน และการคุ้มครองพยาน⁸

⁷ วันชัย รุจนวงศ์และคณะ. (2547). *การพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ*. รายงานการวิจัย สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด. หน้า 42.

⁸ คมกริช ดุลยพิทักษ์. (2547). *อนุสัญญาเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะที่เป็นองค์กร*. ข่าวเนติบัณฑิตสภา. หน้า 3-5.

⁹ สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย. กม.คปก.(ก) ที่ 31/2558. บันทึกความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551. หน้า 7. ใน สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย (บ.ก.). *รวมความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ประจำปี พ.ศ. 2558*. เล่ม 2. หน้า 473.

4) การกำหนดให้ประเทศสมาชิกมีภาระหน้าที่ในการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เช่น การส่งผู้ร้ายข้ามแดน การโอนตัวนักโทษ การประสานความร่วมมือกันในเรื่องการบังคับใช้และเขตอำนาจในการดำเนินคดี

5) การกำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านกฎหมาย เทคนิคและการฝึกอบรม การสร้างและใช้ฐานข้อมูลร่วมกันในเรื่องอาชญากรรมข้ามชาติ

6) การกำหนดให้ประเทศสมาชิกมีการกำหนดมาตรการป้องกันการกระทำต่างๆ ที่จะเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ¹⁰

อนุสัญญาฉบับนี้ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาด้วยและส่งผลติแก่ประเทศไทยในด้านกระบวนการยุติธรรมและการบังคับใช้กฎหมาย จึงเป็นที่มาของการออกกฎหมายเพื่ออนุวัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ.2556 เป็นการปราบปรามการประกอบอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมาก เมื่อมีกฎหมายที่ครอบคลุมการกระทำที่เกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติแล้ว องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติจะถูกปราบปรามไปจากประเทศไทย และยังเป็นการสกัดกั้นมิให้สมาชิกขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเข้าสู่ประเทศไทย และส่งผลให้ระบบการเมืองการปกครองของประเทศไทยขับเคลื่อนไปตามครรลองที่ถูกต้อง¹¹

อย่างไรก็ดี อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (United Nations Convention Against Transnational Organized Crime) แม้จะไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับการค้าประเวณีเอาไว้ แต่อนุสัญญาฉบับนี้เป็นที่มาของการออกพิธีสารที่บัญญัติถึงการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงและเด็ก ได้แก่ พิธีสารว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organization Crime) ซึ่งจะได้กล่าวถึง ในลำดับต่อไป

¹⁰ วันชัย รุจนวงศ์และคณะ. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 7. หน้า 25.

¹¹ ชิตพล กาญจนกิจ. (2559). ความท้าทายของรัฐอาเซียนในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ. วารสารสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 46(1). หน้า 54-55.

3.1.4 พิธีสารว่าด้วยการป้องกัน ปรามปราม และลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organization Crime)¹²

พิธีสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเมื่อปี ค.ศ.2000 เพื่อป้องกันและต่อสู้กับปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กให้มีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องมีการระหว่างประเทศที่ครบถ้วนในประเทศที่เป็นต้นทาง ประเทศที่เป็นทางผ่านหรือประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทาง ซึ่งรวมถึงมาตรการที่จะลงโทษผู้ค้ามนุษย์ และปกป้องผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ด้วยประเทศต่างๆ จึงได้ร่วมกันจัดทำพิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรเพื่อป้องกัน ปรามปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ ได้แก่

- (1) เพื่อป้องกันและต่อสู้กับปัญหาการค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
- (2) ให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์
- (3) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือของรัฐบาลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยจะเน้นไป

ที่การค้ามนุษย์ผ่านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

มีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้¹³

1) วัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยให้ความสนใจเป็นการเฉพาะต่อสตรีและเด็ก คุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เคารพต่อสิทธิมนุษยชนของผู้เสียหายอย่างเต็มที่ และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐภาคีให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยนิยาม “การค้ามนุษย์” หมายถึง การจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้อยู่อาศัยหรือการรับไว้ ซึ่งบุคคลด้วยวิธีการขู่เข็ญ หรือด้วยการใช้กำลัง หรือด้วยการบีบบังคับในรูปแบบอื่นใดด้วยการลักพาตัว ด้วยการฉ้อโกง ด้วยการหลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือด้วยการใช้สถานะความเสียหายจากการค้ามนุษย์โดยมิชอบ หรือมีการให้ หรือรับเงินหรือผลประโยชน์ เพื่อให้ได้มา

¹² กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2558). *พิธีสารว่าด้วยการป้องกัน ปรามปราม และลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก*. (ออนไลน์). <http://www.noct.m-society.go.th/human-traffic/law/download/la01.pdf>. [2560, 14 กรกฎาคม].

¹³ สุภัทรา สุขปานิ. (2555). *การเยียวยาเหยื่ออาชญากรรมข้ามชาติที่ได้รับผลกระทบตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 : ศึกษากรณีการพัฒนากฎหมายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเยียวยาเหยื่ออาชญากรรมข้ามชาติของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 24.

ซึ่งความยินยอมของบุคคลผู้มีอำนาจควบคุมบุคคลอื่นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงประโยชน์ การแสวงประโยชน์อย่างน้อยที่สุดให้รวมถึงการแสวงประโยชน์จากการค้าประเวณีของบุคคลอื่น หรือการแสวงประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การเอาคนลงเป็น ทาสหรือการกระทำอื่นเสมือนการเอาคนลงเป็นทาส การทำให้ตกอยู่ใต้อำนาจ หรือการตัดอวัยวะ ออกจากร่างกาย โดยไม่สามารถให้ความยินยอมของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เพื่อแสวงประโยชน์ โดยเจตนาของผู้อื่น และให้ถือว่าการจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้อยู่อาศัย หรือการรับไว้ ซึ่งเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เพื่อแสวงประโยชน์เป็นการค้ามนุษย์¹⁴

2) กำหนดให้การค้ามนุษย์เป็นความผิดอาญา¹⁵ โดยให้รัฐภาคีไปจัดทำมาตรการทาง กฎหมายและมาตรการอื่นตามที่จำเป็นเพื่อกำหนดให้การกระทำโดยเจตนาเพื่อการค้ามนุษย์เป็น ความผิดอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา และกำหนดความผิดของการพยายามกระทำความผิด การมี ส่วนร่วมในฐานะผู้ร่วมกระทำความผิดอาญา การจัดการหรือการสั่งการให้ผู้อื่นกระทำความผิด

3) ให้ความช่วยเหลือและความคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ แม้ผู้ค้าประเวณีจะได้ ให้ความยินยอมกับผู้แสวงหาประโยชน์ไว้ก็ตาม ก็ยังถือว่าผู้ค้าประเวณียังเป็นผู้เสียหายจากการค้า มนุษย์ที่ต้องได้รับการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวด้วยเช่นกัน และในการดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดฐานค้ามนุษย์จะต้องถือเป็นความลับ โดยมีมาตรการที่จัดให้ผู้เสียหายได้รับความช่วยเหลือ ดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิดในลักษณะที่ไม่กระทบต่อสิทธิของเหยื่อผู้เสียหาย รวมทั้งให้มีมาตรการ เพื่อฟื้นฟูสภาพทางร่างกาย ทางจิตใจ และทางสังคมของผู้เสียหาย ร่วมมือกับองค์กรเอกชน องค์กร อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการจัดการจัดหาที่พัก การให้คำปรึกษาและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมาย

¹⁴ สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย. อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 9. หน้า 7.

¹⁵ The Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, Article 5. "Criminalization :

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences the conduct set forth in article 3 of this Protocol, when committed intentionally.

2. Each State Party shall also adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences:

(a) Subject to the basic concepts of its legal system, attempting to commit an offence established in accordance with paragraph 1 of this article;

(b) Participating as an accomplice in an offence established in accordance with paragraph 1 of this article; and

(c) Organizing or directing other persons to commit an offence established in accordance with paragraph 1 of this article."

ต่อผู้เสียหาย การให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์ ทางจิตวิทยา ทางด้านวัตถุ และ โอกาสในการทำงาน การศึกษา และการฝึกอบรม ซึ่งในการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงอายุ เพศ และความจำเป็นพิเศษของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ รวมทั้งความปลอดภัยทางกาย ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มีสิทธิได้รับสินไหมทดแทนจากความเสียหายที่ประสบ

4) มีนโยบาย โครงการ และมาตรการอื่นๆ เพื่อป้องกันและต่อต้านการค้ามนุษย์ และคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ มีการค้นคว้า วิจัย การรณรงค์ผ่านสื่อมวลชนต่างๆ รวมทั้งริเริ่มทางสังคมและเศรษฐกิจเพื่อป้องกันและต่อต้านการค้ามนุษย์ ร่วมมือในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคี เพื่อลดปัจจัยที่ทำให้บุคคลเสี่ยงต่อภัยจากการค้ามนุษย์ เช่น ความยากจน การด้อยพัฒนา และการขาดโอกาสที่เท่าเทียมกัน เสริมสร้างความเข้มแข็งแก่มาตรการทางนิติบัญญัติหรือมาตรการอื่นเช่น มาตรการทางการศึกษาทางสังคมหรือทางวัฒนธรรม รวมถึงร่วมมือระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อลดความต้องการที่ก่อให้เกิดการแสวงประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคลทุกรูปแบบ

กล่าวโดยสรุป พิธีสารแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 ฉบับนี้ มุ่งเน้นให้ความช่วยเหลือและความคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นสตรีและเด็กจากการค้ามนุษย์ โดยไม่คำนึงว่าผู้ค้าประเวณีนั้นจะให้ความยินยอมกับผู้แสวงหาประโยชน์นั้นหรือไม่ก็ตาม ก็ยังถือว่าผู้ค้าประเวณียังเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่ต้องได้รับการคุ้มครองความเป็นส่วนตัว โดยไม่ถือว่าเป็นผู้กระทำความผิด อย่างไรก็ตาม ผู้มีข้อสังเกตว่าความคุ้มครองดังกล่าวต้องอยู่บนพื้นฐานจากการเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์เท่านั้น โดยมีใช้การเหมารวมว่าการค้าประเวณีทุกกรณีเป็นการค้ามนุษย์ที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

3.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีภายในประเทศไทย

ในปัจจุบัน ประเทศไทยมีบทบัญญัติกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีอยู่หลายฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539, ประมวลกฎหมายอาญา, พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะมุ่งเน้นศึกษาวิวัฒนาการการบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทย ในกรณีของผู้ค้าประเวณี ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 เป็นสำคัญ รวมทั้งศึกษามาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามผู้มีส่วนข้องกับการค้าประเวณี ในลักษณะเป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากการค้าประเวณี ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และประมวลกฎหมายอาญา และในลักษณะเป็นการค้าสตรีและเด็ก ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม

การค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 และตลอดจนมาตรการริบทรัพย์ทางแพ่ง (มาตรการเสริม) ต่อทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดทั้งในลักษณะเป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากการค้าประเวณี และในลักษณะเป็นการค้าสตรีและเด็ก ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดยสังเขป ดังนี้

3.2.1 มาตรการทางกฎหมายต่อผู้ค้าประเวณี

ในการศึกษาวิจัยทางด้านนิติศาสตร์เพื่อที่จะทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องของบทบัญญัติกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน นอกจากการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีแล้ว ยังจำเป็นต้องศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมายในเรื่องดังกล่าว เพื่อที่จะได้เข้าใจเจตนารมณ์ของกฎหมายในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างลึกซึ้ง ดังนั้น ผู้วิจัยขอนำเสนอวิวัฒนาการของกฎหมายในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี กรณีผู้ค้าประเวณี พร้อมทั้งวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของบทบัญญัติกฎหมายไว้ ดังนี้

1) พระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค ร.ศ. 127

พระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค ร.ศ. 127 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีหญิงฉบับแรกของประเทศไทย ตราขึ้นและประกาศให้เริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 เมษายน ร.ศ. 127 โดยสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ คือ การอนุญาตให้มีการค้าประเวณี ทำให้อาชีพโสเภณี หรือ “หญิงนครโสเภณี” เป็นอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งการอนุญาตให้เปิดสถานการค้าประเวณี หรือ “โรงหญิงนครโสเภณี” อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของ “กาฬโรค” หรือ “โรคสัจจร” โดยให้มีการจดทะเบียนอนุญาตให้หญิงประกอบอาชีพโสเภณีได้แต่ละครั้งไม่เกิน 3 เดือน ภายใต้งบเงิน 3 ประการ ดังนี้

- (1) ผู้จะขอรับใบอนุญาตจะต้องมีอายุกว่า 15 ปี
- (2) ผู้จะขอรับใบอนุญาตจะต้องเป็นผู้มีสติด้วยตนเอง
- (3) ผู้จะขอรับใบอนุญาตจะต้องไม่เป็นโรคที่ติดต่อกันได้

ขณะเดียวกันการจดทะเบียนอนุญาตให้เปิดสถานการค้าประเวณี ทำได้ในแต่ละครั้งไม่เกิน 3 เดือน โดยนายโรงหญิงนครโสเภณีจะต้องดำเนินกิจการตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เช่น ห้ามไม่ให้รับหญิงนครโสเภณีที่ไม่มีใบอนุญาตเข้าทำงานในโรง, ตรวจสอบดูแลรักษาและจัดโรงของตนให้หน้าโรงมีที่กำบังมิดชิดไม่ให้คนผ่านไปมาเห็นภายในได้, ให้หน้าโรงสะอาด ปราศจากสิ่งโสโครก และสิ่งรกรุงรังต่าง ๆ พร้อมทั้งให้มีโคมแขวนเป็นเครื่องหมาย, ห้ามไม่ให้มีการกักขังหญิงนครโสเภณี และห้ามไม่ให้เลี้ยงหญิงนครโสเภณีที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ไว้ในโรง เป็นต้น

หากเจ้าพนักงานเห็นว่าหญิงนคร โสเภณีผู้ใดจะป่วยเป็น โรคติดต่อกันได้ จะส่งให้แพทย์ ตรวจหญิงนคร โสเภณีผู้นั้นเวลาใดเมื่อใดก็ได้ นายโรงต้องยอมให้แพทย์ตรวจทุกเวลา

หากมีข้อสงสัยว่าหญิงนคร โสเภณีผู้ใดป่วยเป็น โรคซึ่งจะติดต่อกันได้ ก็ให้นำหญิงนคร โสเภณีผู้นั้นมาให้เจ้าพนักงานแพทย์ตรวจ ณ ที่ซึ่งได้จัดไว้ เมื่อเห็นว่าหญิงนคร โสเภณีผู้นั้นป่วย เป็นโรค ก็อย่าออกใบอนุญาตให้ หรือหากหญิงนคร โสเภณีนั้นเป็นผู้ที่ถือใบอนุญาตอยู่แล้วก็ให้ เรียกใบอนุญาตคืนเสียชั่วคราว และส่งตัวหญิงนคร โสเภณีผู้นั้น ไปรักษาตัว ณ โรงพยาบาลจนกว่า จะหายดี หรือหากจะสมัครใจไปรักษานเอง ณ ใดก็ได้ เมื่อหายดีให้หญิงนคร โสเภณีผู้นั้นนำหนังสือ สำคัญของแพทย์ มาขึ้นขอรับใบอนุญาตก็ให้เจ้าพนักงานออกให้

นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าตามกฎหมายดังกล่าว ยังห้ามมิให้มีการเปลี่ยนแปลงผู้ถือ ใบอนุญาตประกอบกิจการ โรงหญิงนคร โสเภณี หรือใบอนุญาตผู้ประกอบการอาชีพหญิงนคร โสเภณี รวมทั้งห้ามมิให้มีการเปลี่ยนแปลงสถานที่ประกอบกิจการ โรงหญิงนคร โสเภณีหรือเปลี่ยนแปลง โรงหญิงนคร โสเภณีที่หญิงนคร โสเภณี ประกอบอาชีพอยู่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ตลอดจนห้ามมิให้มีการประกอบกิจการ โรงหญิงนคร โสเภณีหรือประกอบอาชีพหญิงนคร โสเภณี โดยไม่มีใบอนุญาต ผู้ใดฝ่าฝืนจะได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย มาตรา 28, มาตรา 29 และ มาตรา 30 เป็นโทษจำคุก และโทษปรับ

กล่าวโดยสรุป กฎหมายฉบับนี้ มิใช่เพียงกฎหมายที่อนุญาตให้มีการค้าประเวณีโดยเสรี แต่อย่างใด เพียงแต่การค้าประเวณีจะสามารถทำได้ก็ต่อเมื่อผู้ค้าประเวณีได้รับอนุญาตและได้ ดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ในทางกลับกันจะเห็นได้ว่า การค้าประเวณีที่ไม่ได้ รับอนุญาตลักลอบค้าประเวณียังถือเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา และหากพิจารณาตามหลัก กฎหมายอาญาแล้ว ในกรณีเช่นนี้จึงกล่าวได้ว่าการ ได้รับอนุญาตให้ประกอบอาชีพเป็นหญิงนคร โสเภณี นั้นถือเป็นเหตุให้มีอำนาจกระทำได้ตามกฎหมาย ทำให้การกระทำความผิดดังกล่าวจึงไม่ถือเป็น ความผิดตามกฎหมายอาญา

2) พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503

พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ได้ถูกตราขึ้นและประกาศใช้แทนที่ พระราชบัญญัติป้องกันสัจจร โรค ร.ศ. 127 ภายหลังจากนั้นเป็นเวลากว่า 51 ปี โดยสาระสำคัญของ กฎหมายฉบับนี้ คือ การยกเลิกหลักเกณฑ์ในการอนุญาตให้มีการจดทะเบียนหญิงนคร โสเภณีและ โรง หญิงนคร โสเภณี ด้วยอิทธิพลจากแนวคิดของอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคล และการ แสวงหาประ โยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ค.ศ. 1949 (พ.ศ. 2492) ที่ต้องการให้มีการยกเลิก ไม่ให้มีการค้าประเวณีทั้งระบบ เพราะมองว่าหากยังยอมรับให้มีการค้าประเวณีอยู่ก็จะไม่สามารถ

ขจัดวงจรของการค้าประเวณีให้หมดสิ้นไปได้ ทำให้การค้าประเวณีและการเปิดสถานการค้าประเวณี หรือการยอมให้มีการค้าประเวณีในสถานบริการของตนเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา อย่างไรก็ตาม จากการพิจารณาบทบัญญัติกฎหมายฉบับนี้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตไว้ 3 ประการคือ

ประการแรก บทลงโทษ กรณีของผู้ค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี และเจ้าของกิจการสถานบริการซึ่งยอมให้มีการค้าประเวณี นั้นมีอัตราโทษเท่ากัน คือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ขณะที่เจ้าของกิจการสถานการค้าประเวณี นั้นมีอัตราโทษเพิ่มขึ้น 1 เท่าตัว คือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 4,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนในกรณีในกรณีของผู้จัดหาผู้กระทำการค้าประเวณีเพื่อผู้อื่นเป็นปกติธุระ นั้นมีอัตราโทษลดลงกว่า 1 เท่าตัว คือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประการที่สอง การกำหนดความผิดที่เกี่ยวข้องกับการผู้ค้าประเวณี นั้นแบ่งออกเป็น 2 กรณี กล่าวคือ กรณีแรก มีการกำหนดการกระทำอันมีลักษณะเป็นค้าประเวณีเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา เพื่อลงโทษผู้ค้าประเวณีโดยตรง ดังเช่นที่กำหนดไว้ในมาตรา 6 และ มาตรา 7 ซึ่งกฎหมายใช้ คำว่า “ผู้ใดทำการค้าประเวณี.....” และกรณีที่สอง มีการกำหนดการกระทำอันมีลักษณะเพื่อค้าประเวณีเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา เพื่อลงโทษผู้ค้าประเวณีทางอ้อม ดังเช่นที่กำหนดไว้ในมาตรา 5 ซึ่งกฎหมายใช้ คำว่า “ผู้ใด เพื่อการค้าประเวณี กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

(1) เข้าติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเร้าบุคคลตามถนนหรือสาธารณสถาน หรือกระทำการดังกล่าวในที่อื่นใดอันเป็นการเปิดเผยและน่าอับอาย หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชน

(2) เตรีตเตร่ หรือคอยอยู่ตามถนน หรือสาธารณสถานในลักษณะหรืออาการที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องการติดต่อในการค้าประเวณี

(3) เข้ามั่วสุมในสถานการค้าประเวณี

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประการที่สาม มาตรการบังคับทางอาญาตามกฎหมายฉบับนี้ ไม่ได้มีเพียงบทลงโทษทางอาญาอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงวิธีการเพื่อความปลอดภัย และมาตรการป้องกันพิเศษ ดังเช่นในมาตรา 11 ที่บัญญัติว่า “เมื่อศาลได้พิพากษาผู้ใดตามมาตรา 5 มาตรา 6 หรือ มาตรา 7 แล้ว ถ้าปรากฏว่าผู้นั้นเป็นโรคอันควรได้รับการรักษา หรือเป็นผู้ควรได้รับการฝึกอบรมอาชีพ หรือทั้งสอง

อย่าง อธิปไตยมีอำนาจสั่งให้ส่งตัวผู้นั้นไปรับการรักษาและหรือฝึกอบรมอาชีพในสถานสงเคราะห์ เมื่อผู้นั้นพ้นโทษได้ตามระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด แต่ไม่ให้เกินหนึ่งปีนับแต่วันพ้นโทษ”

กล่าวโดยสรุป ตามบทบัญญัติกฎหมายฉบับนี้ผู้วิจัยเห็นว่ายังมีการลงโทษจำคุกต่อผู้ค้าประเวณีอยู่โดยไม่ได้มองว่าผู้ค้าประเวณีเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ จึงไม่มีการแบ่งแยกระหว่างกลุ่มผู้ค้าประเวณีที่สมัครใจผู้ค้าประเวณีและกลุ่มผู้ค้าประเวณีที่ถูกข่มขู่บังคับให้ผู้ค้าประเวณี รวมทั้งการกำหนดความผิดและบทลงโทษผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ทั้งในลักษณะเป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากการค้าประเวณี และในลักษณะเป็นการค้าสตรีและเด็ก การกำหนดความผิดยังไม่ครอบคลุมสภาพปัญหา และบทลงโทษยังดำเนินไปหากเปรียบเทียบกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด ตลอดจนแม้จะได้มีการกำหนดวิธีการเพื่อความปลอดภัย และมาตรการป้องกันพิเศษเอาไว้ แต่การนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยและมาตรการป้องกันพิเศษมาใช้ภายหลังพ้นโทษนั้นยังไม่เหมาะสม กล่าวคือ ผู้ค้าประเวณีควรได้รับการรักษาทันทีที่มีการตรวจพบว่าเป็นโรคที่ควรได้รับการรักษา และการฝึกอบรมอาชีพควรนำมาใช้เป็นมาตรการอื่นแทนการลงโทษจำคุก (Alternative to Imprisonment) เพื่อไม่เป็นการสร้างตราบาปให้กับผู้ค้าประเวณีที่ต้องการจะกลับตัว

3) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ได้ถูกตราขึ้นและประกาศใช้แทนที่พระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ภายหลังจากนั้นเป็นเวลากว่า 36 ปี ภายใต้อัตลักษณ์และเหตุผลที่ว่า “การค้าประเวณีมีสาเหตุสำคัญมาจากสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ด้วยผู้กระทำการค้าประเวณีส่วนมากเป็นผู้ซึ่งด้อยสติปัญญาและการศึกษา ประกอบกับกฎหมายถึงเห็นว่าผู้ค้าประเวณีส่วนหนึ่งเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าประเวณีสมควรลดโทษผู้ค้าประเวณี และเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่อาจถูกล่อลวงหรือชักพาไปเพื่อการค้าประเวณี สมควรกำหนดโทษบุคคลซึ่งกระทำชำเราโสเภณีเด็กในสถานการค้าประเวณี บุคคลซึ่งหารายได้จากการค้าประเวณีของเด็กและเยาวชน และบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ซึ่งมีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจในการจัดหาผู้อยู่ในความปกครองไปเพื่อการค้าประเวณี กบให้อำนาจศาลที่จะถอนอำนาจปกครองของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเด็ก เพราะเหตุที่มีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้ผู้อยู่ในความปกครองกระทำการค้าประเวณี ตลอดจนการโฆษณาชักชวนหรือแนะนำตัวทางสื่อมวลชนในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องการติดต่อในการค้าประเวณี” ทำให้บทลงโทษในความสัมพันธ์การค้าประเวณีของผู้ค้าประเวณีนั้นลดความรุนแรงลง โดยมุ่งเน้นที่จะลงโทษบุคคลที่แสวงหาผลประโยชน์และเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในทุกรูปแบบ

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539¹⁶ ได้ให้นิยามศัพท์ คำว่า “การค้าประเวณี” หมายความว่า “การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการลำต่่อนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ” จากการพิจารณาสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(1) ผู้ค้าประเวณีเป็นได้ทั้งชายและหญิง เนื่องจากตามบทบัญญัติไม่จำกัดเพศเอาไว้

(2) ผู้ค้าประเวณีเป็นได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เนื่องจากตามบทบัญญัติไม่ได้มีการแบ่งแยกการเป็นผู้ค้าประเวณีจากอายุ แต่อายุของผู้ค้าประเวณีเป็นเหตุให้ผู้กระทำชำเราหรือหรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่นแก่บุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี ในสถานการณ์การค้าประเวณี โดยบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม มีความผิดตามกฎหมายอาญา อย่างไรก็ตาม แม้การกระทำในลักษณะเดียวกันจะได้กระทำไปในสถานที่ซึ่งไม่ใช่สถานการณ์การค้าประเวณี ผู้กระทำยังคงต้องรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี หรือกระทำอนาจารเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี แล้วแต่กรณี

(3) การกระทำในลักษณะเป็นการค้าประเวณีไม่ได้ถูกบัญญัติไว้ให้เป็นความผิดตามกฎหมาย ดังเช่นที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 6 และมาตรา 7 ตามพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 เพื่อลงโทษผู้ค้าประเวณีโดยตรง ดังนั้น กฎหมายจึงไม่ได้บัญญัติให้ผู้กระทำชำเราหรือหรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่นแก่บุคคลอายุกว่า 18 ปี ในสถานการณ์การค้าประเวณี โดยบุคคลนั้นยินยอม นั้นถือเป็นความผิดตามกฎหมาย แต่ในกรณีที่บุคคลนั้นไม่ยินยอม หากมีการทำร้ายร่างกาย หรือขู่เข็ญด้วยประการใด ๆว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้อื่นเพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่นนั้นกระทำการค้าประเวณี ผู้กระทำนั้นอาจต้องรับโทษตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และในกรณีที่ได้กระทำในลักษณะเดียวกันไปในสถานที่ซึ่งไม่ใช่สถานการณ์การค้าประเวณี ถ้าบุคคลนั้นยินยอม ไม่ถือเป็นความผิดตามกฎหมาย แต่ในกรณีที่บุคคลนั้นไม่ยินยอม ผู้กระทำยังคงต้องรับผิดชอบตามกฎหมายอาญาในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา หรือกระทำอนาจาร แล้วแต่กรณี

(4) แม้ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ไม่ได้บัญญัติให้การกระทำในลักษณะเป็นการค้าประเวณีเป็นความผิดตามกฎหมาย ดังเช่นที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 6 และมาตรา 7 ตามพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 เพื่อลงโทษผู้ค้าประเวณีโดยตรง แต่ก็บัญญัติให้การกระทำอันมีลักษณะเพื่อการค้าประเวณี หรือเพื่อประโยชน์

¹⁶ ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539.

ในการค้าประเวณีของตนเอง ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 บัญญัติว่า “ผู้ใดเข้าติดต่อกับ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเร้าบุคคลตามถนนหรือสาธารณสถาน หรือกระทำการดังกล่าวในที่อื่นใด เพื่อการค้าประเวณี.....” และมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 บัญญัติว่า “ผู้ใดเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณีเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของตนเอง.....” เป็นความผิดตามกฎหมายอาญา เพื่อลงโทษผู้ค้าประเวณีทางอ้อม

(5) แม้ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ไม่ได้บัญญัติให้การกระทำชำเราหรือหรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่นแก่บุคคลอายุกว่า 18 ปี ในสถานการค้าประเวณี โดยบุคคลนั้นยินยอม นั้นถือเป็นความผิดตามกฎหมาย เพื่อลงโทษแก่ผู้กระทำชำเราหรือหรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่น โดยตรง แต่ก็มีบัญญัติให้การกระทำอันมีลักษณะเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของผู้อื่น ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 บัญญัติว่า “ผู้ใดเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณีเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของผู้อื่น.....” เป็นความผิดตามกฎหมายอาญา เพื่อลงโทษผู้กระทำชำเราหรือหรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่นทางอ้อม

(6) การค้าประเวณี ในกรณีที่ผู้ค้าประเวณียอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด อันเป็นการสำส่อน เพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด กล่าวคือ คำว่า “กระทำชำเรา” มีความหมายดังเช่น คำว่า “กระทำชำเรา” ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 วรรค 2 ที่บัญญัติไว้ว่า “การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำโดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น” ซึ่งจะต้องมียอมรับการสอดใส่ อันเป็นการสำส่อน เพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ในส่วน คำว่า “กระทำอื่นใด” จะมีความหมายอย่างกว้าง แม้จะไม่มี การสอดใส่ แต่หากเป็นการกระทำอันเป็นการสำส่อน เพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใดก็ถือเป็นการค้าประเวณีตามความหมายในมาตรานี้แล้ว

(7) การค้าประเวณี ในกรณีที่ผู้ค้าประเวณีการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อน เพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด คำว่า “การกระทำอื่นใด” อาจหมายความว่า ทั้งการกระทำของผู้ที่เป็นฝ่ายกระทำและผู้ที่เป็นฝ่ายยอมรับการกระทำ โดยไม่จำกัดเพศ เพียงแต่การกระทำอื่นใดเช่นว่านี้ จะต้องทำให้ผู้อื่นนั้นสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ กล่าวคือ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เป็นฝ่ายกระทำก็ดีหรือผู้ที่เป็นฝ่ายยอมรับการกระทำก็ดีจะต้องเป็นผู้ได้รับสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใดจากการกระทำความดังกล่าว ดังนั้น การกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่

ในทางกามารมณของผู้อื่น ผู้อื่นในที่นี้ย่อมเข้าใจได้ว่า คือ ผู้ให้สินจ้าง นั้นเอง เช่น หากหญิงจ้างชาย กระทำชำเราเพื่อสำเร็จความใคร่ของหญิงนั้น หญิงมิใช่ผู้ค้าประเวณี แต่ชายเป็นผู้ค้าประเวณี แม้ในการนี้ชายจะได้สำเร็จความใคร่ด้วยก็ตาม หากเป็นการกระทำอันเป็นการสำส่อน ตรงกันข้าม หากชายจ้างหญิงให้ยอมรับการกระทำชำเราของชาย ชายมิใช่ผู้ค้าประเวณี แต่หญิงเป็นผู้ค้าประเวณี หากเป็นการกระทำอันเป็นการสำส่อน

(8) คำว่า “อันเป็นการสำส่อน” บางความเห็นกล่าวว่า “สำส่อน” หมายรวมถึง “การกระทำการค้าประเวณีมาแล้วหลายครั้ง หากกระทำการค้าประเวณีเพียงครั้งเดียวหรือสองครั้ง หรือ เฉพาะเวลาที่ไม่มิเงินใช้เป็นการชั่วคราวชั่วคราว ไม่น่าเรียกว่าสำส่อน” กล่าวคือ หากมีการล่อซื้อ ประเวณีเพื่อจับกุม แต่ผู้ค้าประเวณีบอกว่าเพิ่งมาทำเพียงครั้งเดียว ก็น่าจะไม่เป็นการสำส่อน ถ้าผู้กระทำการค้าประเวณีปฏิเสธดังกล่าว ก็ไม่สามารถเอาผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีได้ จำต้องทำ ความชัดเจนในการตีความ คำว่า “สำส่อน” มีความหมายแค่ไหน อย่างไร อย่างไรก็ดี ตาม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 คำว่า “สำส่อน” หมายความว่า ปะปนโดยไม่เลือก ในการชองเสพ (กริยา), ที่ปะปนในลักษณะหญิงสำส่อน (วิเศษณ์) เมื่อกฎหมายมิได้วิเคราะห์ศัพท์ ว่า “สำส่อน” ไว้เป็นอย่างอื่น จึงต้องตีความหมายของ คำว่า “สำส่อน” ตามนัยพจนานุกรม โดย มุ่งเน้นที่ลักษณะของการกระทำนั้น ๆ มากกว่าจำนวนครั้ง และการยอมรับการกระทำชำเราหรือ การยอมรับการกระทำอื่นใด อันเป็นการสำส่อน เพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด หรือการกระทำ อื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อน เพื่อสินจ้างหรือประโยชน์ อื่นใด จะต้องได้ความว่าผู้ถูกกล่าวหาว่าค้าประเวณีหรือกระทำเพื่อค้าประเวณี พร้อมทั้งจะปฏิบัติ หรือยอมรับการปฏิบัติทางเพศกับใครไม่เลือกหน้า ไม่ว่าผู้มาจ่ายสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อ การค้าประเวณีนั้นจะเป็นใครก็ตาม เพียงขอให้ได้รับสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด

(9) คำว่า “สินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด” จะเป็นเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดก็ได้ และ ประโยชน์อื่นใดที่มีให้สินจ้าง¹⁷

(10) ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ผู้ค้าประเวณี อาจต้องรับผิดชอบมากขึ้น หากมีการกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7 และมาตรา 8

อย่างไรก็ดี จากการพิจารณาบทบัญญัติกฎหมายฉบับนี้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตไว้ 5 ประการ คือ

ประการแรก แม้ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ไม่ได้บัญญัติให้การกระทำในลักษณะเป็นการค้าประเวณีเป็นความผิดตามกฎหมาย เพื่อลงโทษ

¹⁷สมพร พรหมหิตาธร,ดรอุณ โสภิตพันธ์, โคม วิศิษฐ์สรอรรถ และคณะ. (2541). *กฎหมายค้าประเวณี*. กรุงเทพฯ: กองทุนวิชาการ กรมตำรวจ. หน้า 43-45.

ผู้ค้าประเวณีโดยตรง แต่ก็มีกรลงโทษผู้ค้าประเวณีทางอ้อม ตามมาตรา 5 และมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ (4) ข้างต้น

ประการที่สอง ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ได้บัญญัติเหตุยกเว้นโทษในความผิดมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ไว้ในวรรค 2 ว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามวรรค 1 ได้กระทำเพราะถูกบังคับ หรือตกอยู่ภายใต้อำนาจซึ่งไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ ผู้กระทำไม่มีความผิด” นั้น แสดงให้เห็นว่ากฎหมายมุ่งคุ้มครองผู้ค้าประเวณีที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ในทางกลับกัน หากผู้ค้าประเวณีมิใช่เหยื่อจากการค้ามนุษย์ แต่เป็นการค้าประเวณีเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ผู้ค้าประเวณีก็ต้องรับผิดตามมาตรา 6 นี้

ประการที่สาม การกำหนดความผิดในตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 บัญญัติว่า “ผู้ใดเข้าติดต่อกับ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเร้าบุคคลตามถนนหรือสาธารณะสถาน หรือกระทำการดังกล่าวในที่อื่นใด เพื่อการค้าประเวณี.....” และมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 บัญญัติว่า “ผู้ใดเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณีเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของตนเอง.....” เป็นการนำบทบัญญัติกฎหมายในมาตรา 5 (1) แห่งพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 มาบัญญัติใหม่ไว้ในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 โดยตัดโทษจำคุก 3 เดือน ออก โดยคงโทษปรับไว้ในอัตรา 1,000 บาท เช่นเดิม และนำบทบัญญัติกฎหมายในมาตรา 5 (3) แห่งพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 มาบัญญัติใหม่ไว้ในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 โดยแก้ไขโทษจำคุก 3 เดือน ให้เหลือโทษจำคุก 1 เดือน โดยคงโทษปรับไว้ในอัตรา 1,000 บาท เช่นเดิม

ประการที่สี่ การกำหนดบทลงโทษ อัตราโทษปรับ 1,000 บาท ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 5 และมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 เป็นอัตราโทษปรับซึ่งบัญญัติเอาไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 หรือเมื่อ 57 กว่าปี มาแล้ว ประกอบกับอัตราโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา 5 และมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 อยู่ภายใต้เงื่อนไขในการเปรียบเทียบคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 37 และมาตรา 38 ขณะที่ในปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจเงินเฟ้อและค่าครองชีพได้เพิ่มสูงขึ้น กล่าวคือในปัจจุบันโดยเฉลี่ยรายได้จากการค้าประเวณีต่อครั้ง (1 ชม. - 1 ½ ชม.) อยู่ที่ 1,500 - 2,000 บาท และในการค้าประเวณีแต่ละวัน ในผู้ค้าประเวณีบางรายมีการค้าประเวณี 3 - 4 รอบ ต่อวัน จะเห็นได้

ว่าผู้ค้าประเวณีจะมีรายได้จากการค้าประเวณีในแต่ละวันสูงกว่าอัตราโทษปรับ 1,000 บาท เป็นอย่างมาก ทำให้การลงโทษปรับดังกล่าวไม่สามารถป้องกัน ช่มชู้ ยับยั้งการกระทำความผิดได้

ประการที่ห้า มาตรการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 เป็นมาตรการที่ถูกนำมาใช้เพื่อคุ้มครองเด็กจากการค้าประเวณีเป็นสำคัญ ไม่ครอบคลุมไปถึงผู้ค้าประเวณีที่มีอายุกว่า 18 ปี แม้บทบัญญัติกฎหมายจะเปิดโอกาสให้ผู้ค้าประเวณีดังกล่าวสามารถขอรับความคุ้มครองและพัฒนาอาชีพได้ แต่การที่จะได้รับความคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามกฎหมายนั้นจะต้องผ่านการพิจารณาความเหมาะสมเสียก่อน เช่น ต้องไม่ปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวต้องหาหรืออยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดฐานอื่นซึ่งมีความผิดที่มีโทษจำคุก หรือต้องคำพิพากษาให้จำคุก นอกจากนี้สถานแรกรับและคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพประจำจังหวัดอาจพิจารณาไม่ส่งผู้นั้นไปยังสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ หรือจะให้ผู้ผู้นั้นพ้นจากการดูแลก่อนครบกำหนดเวลา 6 เดือนก็ได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) ได้ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาและข้อเท็จจริงอื่นประกอบกับมีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง รับรองว่าจะให้การปกครองดูแลโดยใกล้ชิด และน่าเชื่อว่าผู้นั้นจะไม่กลับไปค้าประเวณีอีก หรือ
- (2) เป็นโรคติดต่อร้ายแรงตามคำวินิจฉัยของแพทย์ หรือ
- (3) เป็นผู้เจ็บป่วยเรื้อรังไม่สามารถรักษาให้หายขาด และแพทย์มีความเห็นว่าจำเป็นต้องรักษาตัวนอกสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

มาตรการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพดังกล่าวจึงไม่มีลักษณะเป็นมาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ค้าประเวณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีผู้ค้าประเวณีที่มีอายุกว่า 18 ปี

กล่าวโดยสรุป จากการพิจารณาวิวัฒนาการการบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทย ในกรณีของผู้ค้าประเวณี ประการแรก จะเห็นได้ว่าภายใต้อิทธิพลแนวคิดของอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคล และการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ค.ศ. 1949 (พ.ศ. 2492) ที่ต้องการให้มีการยกเลิกไม่ให้มีการค้าประเวณีทั้งระบบ ส่งผลทำให้มีการยกเลิกการจดทะเบียนผู้ค้าประเวณีและสถานการค้าประเวณีในประเทศไทย ด้วยเหตุผลหากยังมีการยอมให้มีการค้าประเวณีอยู่ก็จะไม่สามารถขจัดความจริงของการค้าประเวณีให้หมดสิ้นไปได้ แม้ตามอนุสัญญาดังกล่าวจะมองว่าผู้ค้าประเวณีเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ แต่ก็ได้มีบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาใดที่ระบุอย่างชัดเจนว่าให้ถือว่าผู้ค้าประเวณีทุกคนเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ดังนี้ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าหากพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของอนุสัญญาดังกล่าวที่ไม่ประสงค์ให้มีการยอมรับให้มีการค้าประเวณี โดยมุ่งเน้นลงโทษผู้แสวงหาผลประโยชน์จากการค้าประเวณีของบุคคลอื่นในทุกกรณี และผู้ค้าสตรีและเด็กเพื่อการค้าประเวณี เพื่อยกเลิกไม่ให้มีการค้าประเวณีทั้งระบบ ย่อมต้อง

หมายความครอบคลุมในกรณีของผู้ค้าประเวณีที่ไม่ใช่เหยื่อจากการค้ามนุษย์ด้วย ขณะที่ในปัจจุบันกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีที่บังคับใช้อยู่ในประเทศไทย นั้น ไม่สามารถป้องกัน ข่มขู่ ยับยั้ง การกระทำความผิดของผู้ค้าประเวณีได้ ในกรณีเช่นนี้ทำให้มีการกระทำความผิดของผู้ค้าประเวณีมากขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้น แม้เหตุผลในการลดโทษผู้กระทำการค้าประเวณีในประเทศไทย นั้นจะมีสาเหตุสำคัญมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคม ประกอบกับผู้กระทำการค้าประเวณีส่วนมากเป็นผู้ซึ่งด้อยสติปัญญาและการศึกษา แต่หากการลดโทษดังกล่าวนั้นต่ำเกินไปไม่ได้สัดส่วนนี้เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด ดังเช่น ในกรณีของมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ตลอดจนตามบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในประเทศไทย ไม่ได้กำหนดมาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ค้าประเวณีที่มีอายุ 18 ปี เอาไว้ ทำให้บทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในประเทศไทยนั้นไม่สอดคล้องเป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งอนุสัญญา ประการที่สอง จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติป้องกันสัญจร โรค ร.ศ. 127 และพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ต่างมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการป้องกันและควบคุม โรคที่อาจติดต่อกันได้จากการค้าประเวณี โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองผู้ค้าประเวณีให้มีสิทธิที่จะได้รับการรักษาทางการแพทย์ อันเป็นการคุ้มครองสังคมจากโรคอันอาจติดต่อกันได้จากการค้าประเวณี ในขณะที่บทบัญญัติกฎหมายในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 กลับไม่ได้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้เอาไว้อย่างชัดเจน ในทางกลับกันกฎหมายกลับบัญญัติให้สถานแรกรับและคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพประจำจังหวัดอาจพิจารณาไม่ส่งผู้นั้นไปยังสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ หรือจะให้ผู้นั้นพ้นจากการดูแลก่อนครบกำหนดเวลา 6 เดือนก็ได้ ในกรณี ผู้ค้าประเวณีเป็นโรคติดต่อร้ายแรงตามคำวินิจฉัยของแพทย์

ตารางที่ 3-1 เปรียบเทียบพัฒนาการทางกฎหมายต่อผู้ค้าประเวณีในประเทศไทย

สาระสำคัญ/รายละเอียดของบทบัญญัติกฎหมาย	พระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ. 127	พระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539
1) หลักการและเหตุผลในการบัญญัติกฎหมาย	เหตุที่มีการตั้งโรงหญิงนครโสเภณีขึ้นในท้องที่ควรบ้างมิควรบ้าง จนเป็นเหตุทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทขึ้น และหญิงนคร	กฎหมายว่าด้วยการป้องกันสัญจรโรคเป็นกฎหมายที่ได้ประกาศใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2451 มีบัญญัติไม่รัดกุม และไม่มี	โดยที่พระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ได้ประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติที่มีอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่งบท

สาระสำคัญ/รายละเอียด ของบทบัญญัติกฎหมาย	พระราชบัญญัติป้องกัน สัณฺจโรค ร.ศ. 127	พระราชบัญญัติปราม การค้าประเวณี พ.ศ. 2503	พระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการ ค้าประเวณี พ.ศ. 2539
	<p>โสเภณีบ้างก็ป่วยเป็นโรคที่อาจติดต่อกันได้ โรครายนั้นอาจจะติดต่อกันจนเป็นอันตรายต่อร่างกายและชีวิตมนุษย์เป็นอันมาก ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันทุกข์ภัยของประชาราษฎร์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้</p>	<p>บทบัญญัติไม่รัดกุม และไม่ มี บทบัญญัติที่จะควบคุมมิให้มีการค้าประเวณีที่เป็นไปในลักษณะเป็นการเปิดเผยและน่าอับอายหรือกระทำให้เป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชนกับทั้งไม่มีบทบัญญัติปรามการค้าประเวณีที่กระทำโดยบุคคลที่เป็นชายซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจ จึงเป็นการสมควรที่จะยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการป้องกันสัณฺจโรคนั้นเสีย และมีกฎหมายว่าด้วยการปรามการค้าประเวณีขึ้นใหม่ เพื่อควบคุมมิให้มีการกระทำอันไม่สมควร</p>	<p>กำหนดโทษไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และโดยที่การค้าประเวณีมีสาเหตุสำคัญมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคม ผู้กระทำการค้าประเวณีส่วนมากเป็นผู้ซึ่งด้อยสติปัญญาและการศึกษามควรรลดโทษผู้กระทำการค้าประเวณี และเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการให้การอบรมฟื้นฟูจิตใจ การบำบัดรักษาโรค การฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพ ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตและในขณะเดียวกันเพื่อเป็นการปราบปรามการค้าประเวณี และเพื่อคุ้มครองบุคคล โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่อาจถูกล่อลวงหรือชักพาไปเพื่อการค้าประเวณีสมควรกำหนดโทษบุคคลซึ่งกระทำชำเราโสเภณีเด็กในสถานการค้าประเวณีบุคคลซึ่งหารายได้จากการค้าประเวณีของเด็กและเยาวชน และบิดา มารดา</p>

สาระสำคัญ/รายละเอียด ของบทบัญญัติกฎหมาย	พระราชบัญญัติป้องกัน สัณฺจโรค ร.ศ. 127	พระราชบัญญัติปราม การค้าประเวณี พ.ศ. 2503	พระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการ ค้าประเวณี พ.ศ. 2539
			หรือผู้ปกครอง ซึ่งมีส่วน ร่วมรู้เห็นเป็นใจในการ จัดหาผู้อยู่ในความปกครอง ไปเพื่อการค้าประเวณีกับ ให้อำนาจศาลที่จะถอน อำนาจปกครองของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของ ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็น เด็กเพราะเหตุที่มีส่วนร่วม รู้เห็นเป็นใจให้ผู้อยู่ใน ความปกครองกระทำการ ค้าประเวณี นอกจากนั้น ใน ปัจจุบันปรากฏว่าได้มีการ โฆษณาชักชวน หรือ แนะนำตัวทางสื่อมวลชน ในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็น การเรีกร้องการติดต่อใน การค้าประเวณีกันอย่าง แพร่หลาย สมควร กำหนดให้การกระทำ ดังกล่าวเป็นความผิด จึง จําเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้
2) แนวคิดเกี่ยวกับการค้า ประเวณี	แม้ว่าการค้าประเวณีจะขัด ต่อศีลธรรมอันดีของ ประชาชน แต่ด้วยความ จำเป็นที่จะต้องป้องกัน โรคสัณฺจโรจ จึงยอมรับให้มี การค้าประเวณีได้ ในกรณี หากได้รับอนุญาตตาม	มองว่าการค้าประเวณีขัด ต่อศีลธรรมอันดีและไม่ ยอมรับให้มีการค้าประเวณี	มองว่าการค้าประเวณี ขัดต่อศีลธรรมอันดีและไม่ ยอมรับให้มีการค้าประเวณี มีผู้ค้าประเวณีส่วนหนึ่ง เป็นเหยื่อจากการค้ำมนุษย์ ที่จะต้องได้รับความ คุ้มครองช่วยเหลือและ

สาระสำคัญ/รายละเอียด ของบทบัญญัติกฎหมาย	พระราชบัญญัติป้องกัน สัณจรโรค ร.ศ. 127	พระราชบัญญัติปราบ การค้าประเวณี พ.ศ. 2503	พระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการ ค้าประเวณี พ.ศ. 2539
	กฎหมาย อันเป็นมาตรการ ป้องกันและควบคุมโรคที่ อาจติดต่อกันได้ โดยได้ นำมาตราทางด้าน สาธารณสุขมาใช้เป็น หลักเกณฑ์ในการกำหนด คุณสมบัติของหญิงผู้มี อาชีพโสเภณีที่มาขอรับ ใบอนุญาต และตลอดจน หลักเกณฑ์ในการติดตาม เฝ้าระวัง และตรวจรักษา โรคของหญิงนครโสเภณี ที่ป่วยเป็นโรคติดต่อ ขณะที่ในทางกลับกันการ ค้าประเวณีโดยไม่ได้รับ อนุญาต นั้น ถือเป็น ความผิดตามกฎหมาย อาญา ซึ่งมีบทลงโทษ ทั้ง โทษจำคุกและโทษปรับ		ในอีกส่วนหนึ่งมองว่ายังมี การกระทำความผิดที่เกิด จากผู้ค้าประเวณีประเภท สมัครใจ
3) มาตรการการควบคุม การค้าประเวณี ของ ผู้ค้าประเวณี	จดทะเบียนอนุญาตการค้า ประเวณีและกำหนด ความผิดและบทลงโทษ ทางอาญาต่อการค้า ประเวณีโดยไม่ได้รับ อนุญาตตามมาตรา 30	กำหนดความผิด และ บทลงโทษทางอาญาต่อ การค้าประเวณี และการ กระทำความผิดเพื่อการค้า ประเวณี ในลักษณะเป็น การไม่สมควร ตามมาตรา 5 มาตรา 6 และมาตรา 7	กำหนดความผิด และ บทลงโทษทางอาญาต่อการ กระทำความผิดเพื่อการค้า ประเวณี ในลักษณะเป็น การไม่สมควร หรือเพื่อ ประโยชน์ในการค้า ประเวณี ตามมาตรา 5 และ มาตรา 6 รวมทั้งเหตุยกเว้น โทษ กรณีการมั่วสุมใน สถานการค้าประเวณี ตาม มาตรา 6 นั้นเกิดจากการถูก

สาระสำคัญ/รายละเอียด ของบทบัญญัติกฎหมาย	พระราชบัญญัติป้องกัน สัจจรโรค ร.ศ. 127	พระราชบัญญัติปราม การค้าประเวณี พ.ศ. 2503	พระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการ ค้าประเวณี พ.ศ. 2539
			บังคับ หรือตกอยู่ภายใต้ อำนาจซึ่งไม่สามารถ หลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้
4) ความผิดและบทลงโทษ	กำหนดความผิดกับหญิง ค้าประเวณีหากมีอายุไม่ ครบ 15 ปี หรือแก่ถึง หลอกลวงเข้าพนักงานว่า ตนมีอายุเกินกว่า 15 ปี หรือ ไม่มีใบอนุญาต รวมถึงเอาใบอนุญาตของ ผู้อื่นมาใช้ ก็คือ เป็น ความผิด มีโทษปรับเป็น เงินไม่เกิน 100 บาท หรือ จำคุกไม่เกินกว่า 3 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ และ หากหญิงผู้ค้าประเวณี กระทำการทูลลาแก่ ผู้บุคคลภายนอกโรงหญิง นครโสเภณี หรือย้ายโรง หญิงนครโสเภณีไม่ตรง ตาม ในอนุญาตที่ตน ได้รับถือเป็นความผิดมี โทษปรับไม่เกิน 20 บาท หรือจำคุกไม่เกินกว่า 3 เดือน หรือทั้งจำและ ปรับ ตามมาตรา 30 และ มาตรา 31	กำหนดให้ผู้ใดกระทำการ อย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อ การค้าประเวณี เข้าติดต่อกับ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเร้าบุคคล ตามถนนหรือสาธารณะ สถาน หรือกระทำการ ดังกล่าวในที่อื่นใดอันเป็น การเปิดเผยและ นำอับอาย หรือเป็นที่ เดือดร้อนรำคาญแก่ สาธารณชน หรือเตร็ดเตร่ หรือคอยอยู่ตามถนนหรือ สาธารณะสถานในลักษณะ หรืออาการที่เห็นได้ว่าเป็น การเรียกร้องการ ติดต่อในการค้าประเวณี รวมถึงเข้าไปมั่วสุมใน สถานการค้าประเวณี ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกิน สามเดือน หรือปรับไม่ เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ ตามมาตรา 5 และกำหนดความผิดกับ ผู้กระทำการค้าประเวณีใน สถานการค้าประเวณี ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกิน	กำหนดให้ผู้ใดเข้าติดต่อกับ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเร้าบุคคล ตามถนนหรือสาธารณะ สถาน หรือกระทำการ ดังกล่าวในที่อื่นใด เพื่อ การค้าประเวณีอันเป็น การเปิดเผยและนำอับอาย หรือเป็นที่เดือดร้อน รำคาญแก่สาธารณชน ต้องระวางโทษปรับไม่ เกินหนึ่งพันบาท ตามมาตรา 5 และ กำหนดให้ผู้ค้าประเวณี เข้าไปมั่วสุมในสถานการ ค้าประเวณี เพื่อประ โยชน์ในการค้าประเวณี ของตนเองหรือผู้อื่นต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกิน หนึ่งเดือน หรือปรับไม่ เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิด ตามวรรคหนึ่งได้กระทำ เพราะถูกบังคับ หรือตก อยู่ภายใต้อำนาจซึ่งไม่ สามารถจะหลีกเลี่ยงหรือ

สาระสำคัญ/รายละเอียด ของบทบัญญัติกฎหมาย	พระราชบัญญัติป้องกัน สัญญาโรค ร.ศ. 127	พระราชบัญญัติปราม การค้าประเวณี พ.ศ. 2503	พระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการ ค้าประเวณี พ.ศ. 2539
		<p>หกเดือน หรือปรับไม่เกิน สองพันบาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับ ตามมาตรา 6</p> <p>และกำหนดความผิดต่อ ผู้กระทำการค้าประเวณี ต่อบุคคลเพศเดียวกัน ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือน หรือปรับไม่เกิน สองพันบาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับ ตามมาตรา 7</p>	<p>ขัดขึ้นได้ ผู้กระทำไม่มี ความผิดตามมาตรา 6 และกำหนดความผิด กรณีผู้ค้าประเวณีโฆษณา หรือรับโฆษณา ชักชวน หรือแนะนำด้วยเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือกระทำให้ แพร่หลายด้วยวิธีใด ไปยัง สาธารณะในลักษณะ ที่เห็นได้ว่าเป็นการ เรียกร้องหรือการติดต่อ เพื่อการค้าประเวณีของ ตนเองหรือผู้อื่น ต้อง ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หกเดือนถึงสองปี หรือ ปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาท ถึงสี่หมื่นบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ</p>

3.2.2 มาตรการทางกฎหมายต่อผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี

3.2.2.1 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 กำหนดไว้ ดังนี้

1) การกระทำชำเราหรือกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่นแก่บุคคล อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีในสถานการค้าประเวณี โดยบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 3.2.1 มาตรการทางกฎหมายต่อผู้ค้าประเวณี ข้อ 3) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 (2) และ (5)

2) การกระทำความผิดของผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีตามมาตรา 9 มาตรา 10 มาตรา 11 และ มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

มาตรา 9 บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไปซึ่งบุคคลใดเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณีแม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม และไม่ว่าการกระทำต่าง ๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้นจะได้กระทำภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม เป็นการกระทำโดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจ ด้วยประการใด ๆ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม หนึ่งในสาม แล้วแต่กรณี

ผู้ใดเพื่อให้มีการกระทำการค้าประเวณี รั้งตัวบุคคลซึ่งตนรู้ว่ามีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไปตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ แล้วแต่กรณี”

มาตรา 10 บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของบุคคลซึ่งมีอายุยังไม่เกินสิบแปดปีรู้ว่าการกระทำความผิดตามมาตรา 9 วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ ต่อผู้อยู่ในความปกครองของตน และมีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท”

มาตรา 11 บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือผู้จัดการกิจการการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้ากิจการหรือสถานการค้าประเวณีตามวรรคหนึ่งมีบุคคลซึ่งมีอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ทำการค้าประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้ากิจการหรือสถานการค้าประเวณีตามวรรคหนึ่งมีเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีทำการค้าประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท”

มาตรา 12 บัญญัติว่า “ผู้ใดหน่วงเหนี่ยว กักขัง กระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย หรือทำร้ายร่างกาย หรือขู่เข็ญด้วยประการใดๆว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้อื่นเพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่นนั้นกระทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

(1) ได้รับความอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

(2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดสนับสนุนในการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ในสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท”

จากบทบัญญัติที่ได้กล่าวมาในข้างต้น อาจแยกพิจารณาได้ดังนี้

(1) ผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีโดยตรง บุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี โดยได้รับส่วนแบ่งรายได้ หรือผลประโยชน์จากการค้าประเวณีโดยตรง ซึ่งรวมไปถึงผู้หารายได้จากการค้าประเวณีของผู้อื่นหรือแมงคาคั่วย ได้แก่

(1.1) ผู้ติดต่อ ชักชวน รบเร้า ฯลฯ ในลักษณะที่เป็นการเปิดเผยและนำอับอาย หรือก่อให้เกิดความรำคาญ ซึ่งถือเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 5 เช่นเดียวกับกรณีของผู้ค้าประเวณีดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อ 3.1 (1)

(1.2) ผู้เข้าไปในลักษณะที่เป็นการมั่วสุมในสถานการค้าประเวณีเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของผู้อื่น ซึ่งถือเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 6 เช่นเดียวกับกรณีของผู้ค้าประเวณีดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อ 3.1 (2)

(1.3) ผู้โฆษณา หรือรับโฆษณา ชักชวน แนะนำด้วยเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือกระทำกรทำให้แพร่หลายด้วยวิธีใดๆ ไปยังสาธารณะในลักษณะเรียกร้อยหรือติดต่อเพื่อการค้าประเวณี ซึ่งถือเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 7 เช่นเดียวกับกรณีของผู้ค้าประเวณีดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อ 3.2.1

(1.4) ผู้เป็นธุระจัดหา ล่อ ไป หรือชักพาบุคคลไปเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี หรือเป็นผู้รับตัวบุคคลซึ่งตนรู้ว่ามีผู้จัดหา ฯลฯ ดังกล่าว เพื่อให้มีการค้าประเวณี หรือสนับสนุนการกระทำดังกล่าว ซึ่งถือเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 9 ทั้งนี้ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ความผิดในมาตรานี้มีลักษณะเช่นเดียวกับมาตรา 282 และ 283 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเพียงแต่กฎหมายนี้จะจำกัดอยู่เฉพาะเพื่อให้มีการค้าประเวณีเท่านั้น รวมทั้งยังมีบทเพิ่มโทษในกรณีที่เป็นการกระทำต่อเด็กอายุยังไม่เกิน 15 ปี หรือกระทำต่อบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ยังไม่เกิน 18 ปี ดังเช่นที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายอาญาด้วย

(2) บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของผู้ค้าประเวณี โดยกฎหมายฉบับนี้บัญญัติเอาผิดกับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของบุคคลซึ่งมีอายุยังไม่เกิน 18 ปี ที่รู้ว่ามีผู้เป็นธุระจัดหา ล่อ ไป หรือชักพาบุตรหรือผู้อยู่ในปกครองของตนไปเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี และมีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดนั้น ซึ่งถือเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 10 นอกจากนี้กฎหมายยังให้อำนาจแก่รัฐที่จะถอนอำนาจปกครองของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เหล่านี้ได้อีกด้วย

(3) ผู้เป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือผู้ปิดการกิจการค้าประเวณีหรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้ค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี ซึ่งถือเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 11 โดยหากเป็นกิจการหรือสถานการค้าประเวณี ที่มีเด็กอายุยังไม่เกิน 15 ปี หรือบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ยังไม่เกิน 18 ปี อยู่ด้วยก็จะต้องรับโทษหนักขึ้น จะเห็นได้ว่าบุคคลที่ต้องรับผิดในส่วนนี้มีส่วนสัมพันธ์กับการกระทำผิดตามมาตรา 5 มาตรา 7 และมาตรา 9 อยู่มาก กล่าวคือ หากบุคคลตามที่ระบุในมาตราเหล่านี้ได้กระทำไปโดยตนเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณีผู้ดูแล ฯลฯ แล้วก็จะต้องรับผิดตามมาตรา 11 นี้ด้วย

(4) ผู้หน่วงเหนี่ยว กักขัง กระทำให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพ ทำร้ายร่างกาย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้อื่น เพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่นนั้นกระทำการค้าประเวณี ซึ่งถือเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 12 โดยหากเป็นกรณีที่การกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือกรณีที่ผู้กระทำหรือสนับสนุนการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ในสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามกฎหมายนี้ ผู้กระทำจะต้องรับโทษหนักขึ้นด้วย

3.2.2.2 ประมวลกฎหมายอาญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี

1) ความผิดฐานเป็นธุระจัดหาซึ่งบุคคลเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นในมาตรา 282

กล่าวถึงฐานความผิดเกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา หรือล่อลวงไปเพื่อการกระทำอนาจาร โดยวัตถุประสงค์เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น ซึ่งผู้กระทำผิดจะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นถึงสองแสนบาท ทั้งนี้ โทษจะสูงขึ้นตามสัดส่วนอายุที่น้อยลง

ของเหยื่อของการค้าประเวณีซึ่งโทษหนักสุดคือกรณีตามวรรคสามที่ผู้เสียหายอายุไม่ถึง 15 ปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนถึงสี่แสนบาท ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่ามาตรานี้มุ่งลงโทษตัวการที่เป็นรัฐระจัดหา โดยให้ความคุ้มครองแก่เหยื่ออย่างครอบคลุมทั้งชายหรือหญิง

2) ความผิดฐานเป็นรัฐระจัดหาบุคคลเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น โดยบุคคลไม่ยินยอม

ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 283 มีองค์ประกอบคล้ายมาตรา 282 แต่ต่างกันในเรื่องของความยินยอมกล่าวคือ มาตรา 282 ผู้เสียหายมีการยินยอมให้ผู้เป็นรัฐระจัดหานั้นกระทำการต่างๆ ทั้งยินยอมให้ค้าประเวณี หรือยินยอมให้กระทำอนาจาร แต่ในมาตรา 283 การกระทำต่างๆ เกิดขึ้นโดยความไม่สมัครใจ โดยอาจเกิดจากการใช้อุบายหลอกลวง การขู่เข็ญ การใช้กำลังประทุษร้าย หรือการใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม¹⁸ ซึ่งการใช้ยาเสพติดเพื่อให้หญิงและเด็กไม่สามารถไปจากผู้ที่บังคับค้าประเวณีได้ และใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการใดๆ เช่น การใช้หนี้สินจำนวนมากในการพันธนาการหญิงซึ่งวิธีนี้ทำให้หญิงและเด็กอยู่ภายใต้บังคับและง่ายต่อการควบคุมหรือสั่งการ ส่วนข้อแตกต่างอีกประการที่สำคัญคืออัตราโทษของมาตรา 283 ซึ่งสูงกว่ามาตรา 282 มาก โดยกำหนดโทษสูงสุดถึงประหารชีวิต

3) ความผิดฐานพาบุคคลไปเพื่อการอนาจาร

ประมวลกฎหมายอาญาในส่วนของความผิดฐานพาบุคคลไปเพื่อการอนาจาร บัญญัติไว้ในมาตรา 283 ทวิ เกี่ยวข้องกับการกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี โดยผู้ถูกกระทำให้ความยินยอม แต่หากเป็นการกระทำต่อเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จะมีบทลงโทษที่สูงขึ้น แต่ถึงที่น่าสังเกตคือ หากเป็นการกระทำต่อบุคคลอายุเกินกว่า 15 ปี และเป็นการใช้ความช่วยเหลือในการซ่อนเร้น ต้องระวางโทษเท่ากับผู้กระทำความผิดซึ่งทำให้สามารถช่วยปรามผู้ที่ช่วยปิดบังซ่อนเร้นได้ ประการหนึ่งด้วย อย่างไรก็ตาม มาตรานี้เป็นความผิดอันยอมความได้

4) ความผิดฐานพาผู้อื่นไปเพื่อการอนาจาร โดยบุคคลไม่ยินยอม

ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติไว้ในมาตรา 284 ซึ่งเกี่ยวกับการพาผู้อื่นไปกระทำการอนาจาร เพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเอง โดยผู้พาไม่สมัครใจ ไม่ว่าจะการใช้อุบายหลอกลวง โดยการขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย หรือการใช้อำนาจที่ผิดคลองธรรม อันหมายถึง ใช้อิทธิพลในฐานะที่ผู้กระทำมีอยู่ในทางมิชอบ เช่น บิดามารดาใช้อิทธิพลพาลูกตนเองไปเพื่อการอนาจารของผู้อื่น และการข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด หมายความว่า การบังคับให้จำยอม ทำให้ผู้พาไม่สามารที่จะจัดขึ้นได้ เช่น ให้

¹⁸ หยุด แสงอุทัย. (2558). *กฎหมายอาญาภาค 2-3*. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 176.

อดอยากโดยผู้ถูกบังคับ ไม่สมัครใจบุคคลนั้นต้องรับโทษ รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือในการช้อนเร็นบุคคลดังกล่าวต้องถูกลงโทษเช่นเดียวกัน ซึ่งอัตราโทษตามมาตรานี้จะสูงกว่ามาตรา 283 ทวิ แต่เป็นความผิดที่สามารถขอมความได้เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายอาญาได้มีบทเพิ่มโทษ ในมาตรา 285 กล่าวคือ หากการเป็นธุระจัดหา ตามมาตรา 282 มาตรา 283 กระทำโดยบุคคลที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับหญิงและเด็ก เช่น บิดามารดา หรือผู้ปกครองจะมีการเพิ่มโทษหนักขึ้นหนึ่งในสามจากความผิดฐานนั้น

5) ความผิดในฐานนี้บัญญัติไว้ในมาตรา 286 ความผิดตามมาตรานี้ถูกบัญญัติขึ้นด้วยเหตุผลสำคัญ 3 ประการ คือ

(5.1) การกระทำในลักษณะที่ดำรงชีพอยู่ด้วยรายได้ของหญิงซึ่งค่าประเวณีนั้นเป็นการหากิน โดยเอาเปรียบและกดขี่ข่มเหงผู้อื่น

(5.2) อาจก่อให้เกิดอาชญากรรมบางอย่าง และ

(5.3) ในฐานะเป็นมนุษย์ ควรได้รับการคุ้มครองมิให้ถูกกดขี่ข่มเหง

กล่าวโดยสรุป เนื่องจากผู้ประกอบการสถานการค้าประเวณี หรือผู้จัดหาให้บุคคลค้าประเวณี ล้วนมีลักษณะของการเป็นธุระจัดหาเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นทั้งสิ้น และกฎหมายยังมุ่งปราบปรามไปถึงเครือข่ายของขบวนการค้าประเวณีซึ่งเป็นผู้รับตัวบุคคลที่จะนำมาค้าประเวณีไว้ หรือให้การสนับสนุนช่วยเหลือในทางใดๆ อีกด้วย เช่น หากมารดานำบุตรสาวมาขายให้เจ้าของสถานบริการอาบ อบ นวด เพื่อมาค้าประเวณี¹⁹ โดยเจ้าของสถานบริการรับหญิงดังกล่าวไว้ กรณีนี้มารดาของหญิงยอมเป็นความผิดฐานพาไปเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น และเพื่อการอนาจาร ส่วนเจ้าของสถานบริการนั้นยอมเป็นผู้รับตัวบุคคลที่ถูกพามาขึ้นเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นและยังถือว่าเป็นธุระจัดหาอีกด้วย หรือพาหญิงโสเภณีในช่องโสเภณีของตนไปให้รับจ้างร่วมประเวณีกับชายอื่นแม้หญิงนั้นสมัครใจไปด้วยและยินยอมรับจ้างร่วมประเวณีกับชายอื่นก็ถือว่าผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 286 เป็นต้น

3.2.2.3 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

เดิมมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าสตรีและเด็กเพื่อการค้าประเวณีนั้นเป็นบทบัญญัติกฎหมายที่ถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 แต่ด้วยเหตุที่สภาพปัญหาการลักลอบค้ามนุษย์มีความรุนแรงมากขึ้น รวมไปถึงมาตรการคุ้มครองเหยื่อจากการค้ามนุษย์ จึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 ให้ครอบคลุมสภาพปัญหาการค้ามนุษย์ใน

¹⁹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3377/2556.

แต่ละด้าน พร้อมกันนี้จึงได้เปลี่ยนชื่อกฎหมายฉบับดังกล่าวเป็นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 (ฉบับที่ 2) ในปี พ.ศ. 2558 และการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 (ฉบับที่ 3) ในปี พ.ศ. 2560 ตามลำดับ ให้เหมาะสมสภาพปัญหาในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่มีความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ซึ่งในการนำเสนอครั้งนี้ผู้วิจัยจะขอเฉพาะเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวกับการค้าประเวณี ดังนี้

1) มาตรา 6 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) เป็นธุระจัดหาซื้อขายจำหน่ายพามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขังจัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งบุคคลใดโดยข่มขู่ใช้กำลังบังคับลักพาตัวฉ้อฉลหลอกลวงใช้อำนาจโดยมิชอบใช้อำนาจครอบงำบุคคลด้วยเหตุที่อยู่ในภาวะอ่อนด้อยทางร่างกายจิตใจการศึกษาหรือทางอื่นใดโดยมิชอบขู่เช็ดูว่าจะใช้กระบวนการทางกฎหมายโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

(2) เป็นธุระจัดหาซื้อขายจำหน่ายพามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขังจัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก

ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่นการเอาคนลงเป็นทาสหรือให้มีฐานะคล้ายทาส การนำคนมาขอทาน การตัดอวัยวะเพื่อการค้า การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ หรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม...”

2) มาตรา 52 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 4 ปีถึง 12 ปีและปรับตั้งแต่ 400,000 - 1,200,000 บาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำแก่บุคคลอายุเกิน 15 ปีแต่ไม่ถึง 18 ปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 ปีถึง 15 ปีและปรับตั้งแต่ 600,000 - 1,500,000 บาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำแก่บุคคลอายุไม่เกิน 15 ปี หรือผู้มีกายพิการหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 8 ปีถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 800,000 - 2,000,000 บาท”

3) มาตรา 53 บัญญัติว่า “นิติบุคคลใดกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 1,000,000 - 5,000,000 บาท

ในกรณีที่การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งของนิติบุคคลเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 ปีถึง 12 ปี และปรับตั้งแต่ 600,000 - 1,200,000 บาท แต่ถ้าเป็นการกระทำแก่บุคคลตามมาตรา 52 วรรค 2 หรือมาตรา 52 วรรค 3 ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตราดังกล่าวแล้วแต่กรณี”

กล่าวโดยสรุป จากบทบัญญัติที่ได้กล่าวมาในข้างต้น จะเห็นได้ว่ามาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์เป็นมาตรการทางกฎหมายที่มีโทษรุนแรง ทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีอัตราโทษปรับสูง ในกรณีผู้ที่แสวงประโยชน์จากค้าเด็กเพื่อการค้าประเวณี

3.2.2.4 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

ในปี พ.ศ. 2558 ได้มีแก้ไขเพิ่มเติมป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เพิ่มเติมความผิดมูลฐานในมาตรา 3 (2) ที่บัญญัติว่า “ความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์หรือความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับเพศ เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป พาไป หรือรับไว้เพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นหรือความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ เฉพาะที่เกี่ยวกับการกระทำเพื่อหากำไรหรือเพื่ออนาจาร หรือโดยทุจริต ซื่อ จำหน่าย หรือรับตัวเด็กหรือผู้เยาว์ซึ่งถูกพรากนั้น หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี หรือที่เกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี” เพื่อการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐานที่ได้กล่าวมา

กล่าวโดยสรุป มาตรการทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เป็นมาตรการเสริมในการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด เพื่อตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และแรงจูงใจในการกระทำความผิด

3.3 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีตามกฎหมายต่างประเทศ

ในส่วนของมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีนั้นในประเทศต่างๆ ได้กำหนดในเรื่องการค้าประเวณีไว้ ซึ่งในหัวนี้จะทำการศึกษากฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีว่าในแต่ละประเทศนั้นมีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีกรณีผู้ค้าประเวณีและมาตรการทางกฎหมายต่อผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีอย่างไร โดยสรุปได้ดังนี้

3.3.1 สหรัฐอเมริกา

สำหรับสหรัฐอเมริกาการค้าประเวณีและธุรกิจการค้าประเวณีถือว่าเป็นสิ่งที่จะต้องห้ามตลอดเขตอำนาจรัฐของอเมริกายกเว้นรัฐเนวาดา (Nevada) ซึ่งกำหนดให้การค้าประเวณีตามพื้นที่ได้รับอนุญาตไม่ผิดกฎหมาย ทั้งนี้ สถาบันกฎหมายแห่งชาติอเมริกัน (The American Law Institute) ได้กำหนดหลักเกณฑ์พื้นฐานสำหรับกฎหมายการค้าประเวณีให้ทุกรัฐในประเทศปฏิบัติตามโดยบรรจุไว้ใน The Model Penal Code ค.ศ.1959 เพื่อให้มลรัฐต่างๆ สามารถนำไปปฏิบัติเหมือนกันสาระสำคัญของหลักเกณฑ์พื้นฐานมีขึ้นเพื่อปราบปราม (Repress) การค้าประเวณีและธุรกิจการค้าประเวณีทุกชนิดที่หากฝ่าฝืนจะมีความผิดและมีโทษอย่างเด็ดขาดตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งกฎหมายนั้นคือ กฎหมายที่ไม่รับรองอาชีพโสเภณี The Model Penal Code 1959 (section 207.12) สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้อยู่ใน section 207.12 ว่าด้วยการค้าประเวณีและการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีโดยวางหลักสำคัญไว้ว่า²⁰

“การค้าประเวณี หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องหรือเสนอราคา หรือตกลงที่จะเกี่ยวข้องด้วยการค้าประเวณีเพื่อจ้าง (Hire) หรือเป็นผู้ที่อาศัย (Inmate) ในสถานการค้าประเวณีกับผู้กระทำความผิด” (Prostitution : A person who engages, or offers or agree to engage in sexual activity for hire, or is an inmate off a house of prostitution, on enters this state or any political subdivision to engage in prostitution, commits a petty misdemeanor. Such activity is hereinafter referred to as prostitution, and the actor in referred to as a prostitute)

ดังนั้นแล้ว การกระทำดังกล่าวจะถือว่าการค้าประเวณีและผู้ถูกสันนิษฐานโดยทางกฎหมายว่าเป็นผู้ค้าประเวณีและมีบทลงโทษทางอาญาต่อผู้กระทำความผิดกล่าวโดยโทษที่จะใช้ลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดฐานฝ่าฝืนการค้าประเวณีกันจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไปในแต่ละมลรัฐ และรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกาได้อนุญาตให้รัฐต่างๆ บัญญัติความผิดที่เกี่ยวกับการค้าประเวณี

²⁰ สหรัฐ สิริวัฒน์. (2541). “ความผิดฐานดำรงชีพอยู่ด้วยรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 286”. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 21.

เข้าไปในกฎหมายอาญาเท่าที่ไม่ขัดต่อบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ โดยต้องคำนึงถึงเสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล

1) มาตรการทางกฎหมายต่อผู้ค้าประเวณีในสหรัฐอเมริกา

การค้าประเวณีถือเป็นสิ่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หญิงโสเภณีหลายรัฐในสหรัฐอเมริกาถูกกฎหมายห้ามไม่ให้กระทำการค้าประเวณี ซึ่งการค้าประเวณีมีการกระทำหลายรูปแบบที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเช่น โสเภณีทางโทรศัพท์ (call girl) โสเภณีทางอินเทอร์เน็ตโสเภณีตามถนนสาธารณะที่เดินเข้าไปขายบริการในภัตตาคารหรือโรงแรมเพื่อรับลูกค้าออกไปบริการทางเพศ ตัวอย่างกฎหมายการค้าประเวณีในแต่ละรัฐ เช่น รัฐนิวยอร์กมีกฎหมายการค้าประเวณีตั้งแต่ปี ค.ศ 1967 ซึ่งบัญญัติให้บุคคลมีความผิดจากการค้าประเวณี หากมีการรับจ้างหรือตกลงหรือเสนอการรับจ้างกระทำเกี่ยวกับเพศแก่บุคคลอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าบริการ หรือในรัฐวอชิงตันที่ถือว่าหญิงโสเภณีไม่ใช่อาชญากรแต่บุคคลโดยอมรับรายได้จากหญิงโสเภณีมีความผิด เนื่องจากกฎหมายมีจุดมุ่งหมายที่จะลงโทษบุคคลที่จัดหญิงไว้ในสถานการค้าประเวณี²¹

ในรัฐเท็กซัสมีบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดฐานฝ่าฝืนการค้าประเวณีนี้โดยกำหนดโทษต่ำสุดคือโทษปรับเท่านั้น หรือในบางมลรัฐกำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนความผิดฐานนี้ได้รับโทษสูงสุดเพียงแค่กักขังเช่นกักขัง 6 เดือนกักขัง 1 ปี และในบางรัฐได้กำหนดโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนความผิดฐานกระทำการค้าประเวณีขั้นรุนแรงเช่นรัฐไอโอวาและรัฐโรดส์ไอร์แลนด์ได้กำหนดโทษจำคุกผู้ฝ่าฝืนถึง 5 ปี อีกทั้งยังได้กำหนดความรับผิดทางอาญาแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีไว้ในประมวลกฎหมายอาญาแห่งสหรัฐอเมริกา (laws made by the U.S. Congress) ในกรณีที่มีการค้าประเวณีใกล้เขตที่ตั้งทางทหารหรือสิ่งก่อสร้างสาธารณะไว้เป็นการเฉพาะเพื่อใช้บังคับทั่วไป โดยกำหนดความผิดทางอาญาแก่ทุกคนที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ค้าประเวณี ผู้เป็นธุระจัดหาและผู้รับบุคคล ผู้ที่จัดตั้งสถานการค้าประเวณี เจ้าของสถานที่ให้เช่าโดยรู้ว่าจะมีการค้าประเวณี ผู้ที่ให้ทรัพย์สินเพื่อใช้บริการจากการค้าประเวณี มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี²²

2) มาตรการทางกฎหมายต่อผู้ค้าประเวณีในสหรัฐอเมริกา

สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีที่รวมถึงกิจการค้าประเวณีด้วยนั้นไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตามถือว่าเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายตลอดทั่วทั้งสหรัฐอเมริกา (ยกเว้นมลรัฐเนวาดาที่นำเอา

²¹Thomas J. Gardner, Terry M. Anderson. *Criminal law* Eight Edition Wadsworth, Advision of Thomas Learning, Inc., pp. 414-417.

²² สหัตถุวิธี พันธุ์งามวงศ์. (2554). *ปัญหาในทางกฎหมายในการควบคุมธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวดที่มีเจตนาจัดให้มีการค้าประเวณี*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หน้า 34-

ระบบแนวความคิดจดทะเบียนมาใช้บังคับ) โดยกฎหมายของมลรัฐต่างๆ มักจะกำหนดบทลงโทษผู้ซุกพาทหรือจัดหาหญิงมาเพื่อกระทำการค้าประเวณี ไม่ว่าจะหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการให้คำมั่นสัญญาชักรวน ใช้เล่ห์เหลี่ยมข่มขู่หรือใช้กำลัง หรือด้วยวิธีการอื่นใดก็ตาม นอกจากนั้นยังมีบทบัญญัติเอาผิดกับผู้ที่ทำการขนส่งหญิงข้ามรัฐเพื่อวัตถุประสงค์ในการค้าประเวณีอีกด้วย โดยมีบทลงโทษแก่ผู้กระทำการฝ่าฝืนค่อนข้างสูงและมีการเพิ่มอัตราโทษให้สูงขึ้นสำหรับผู้ประพฤติน่าผิดหรือก่อคดีในความผิดเดียวกันซ้ำๆ อีก²³

กล่าวโดยสรุป แม้ว่ากฎหมายของสหรัฐอเมริกาจะมีกฎหมายที่ห้ามมิให้กระทำการค้าประเวณีและธุรกิจการค้าประเวณี โดยเด็ดขาดก็ตามแต่ปรากฏว่าในทางปฏิบัติเมื่อมีการจับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิดแล้ว ผู้ที่ถูกจับกุมและดำเนินคดีส่วนใหญ่มักเป็นผู้กระทำการค้าประเวณี มากกว่าผู้ที่เป็นธุระจัดหาเพื่อการค้าประเวณีของบุคคลอื่นหรือแม้กระทั่งบรรดาเจ้าของสำนักสถานการค้าประเวณี เหตุที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากว่าผู้ค้าประเวณีในสหรัฐอเมริกาส່ว่นใหญ่เป็นชาวต่างชาติ และเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น ผู้ค้าประเวณีเหล่านั้นจึงไม่มีปากมีเสียงในทางสังคมเท่าไรนัก การประกอบธุรกิจการค้าประเวณีในประเทศสหรัฐอเมริกา มักถูกผูกพันกลุ่มผู้มีอิทธิพลต่างจึงทำให้เกิดการกดขี่ ข่มเหง และเกิดการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่เป็นจำนวนมาก

3.3.2 เครือรัฐออสเตรเลีย

เครือรัฐออสเตรเลียนีการค้าประเวณีมาช้านาน และจนถึงเมื่อปี ค.ศ.1970 มีการเริ่มเปลี่ยนแนวคิด โดยให้เปิดเสรีมากขึ้น เปลี่ยนมุมมอง โดยให้เห็นว่าการค้าประเวณีเป็นเรื่องธรรมชาติและเป็นเรื่องสิทธิเสรีภาพของมนุษย์อย่างหนึ่ง การกำหนดห้ามมิให้มีการค้าประเวณีและห้ามการค้าประเวณีจึงถือเสมือนว่ารัฐละรอนสิทธิดังกล่าว การแก้ไขปัญหาค้าประเวณีของเครือรัฐออสเตรเลียนจึงเริ่มต้นขึ้น โดยการเปลี่ยนรูปแบบวิธีการ ใหม่ทั้งหมด มีการยอมรับให้มีการค้าประเวณีสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและมองเรื่องดังกล่าวว่าเป็นสิทธิอย่างหนึ่งที่ผู้ขายบริการและผู้ซื้อบริการควรมี มลรัฐต่างๆ ของเครือรัฐออสเตรเลียนจึงเริ่มจึงนำแนวคิดนี้ไปออกกฎหมายใช้บังคับกับมลรัฐของตน

ดังนั้น ในส่วนของมาตรการทางกฎหมายต่อผู้ค้าประเวณีและมาตรการทางกฎหมายต่อผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในเครือรัฐออสเตรเลียน ผู้วิจัยจะแบ่งเป็นมาตรการทางกฎหมายต่อผู้ค้าประเวณีในแต่ละรัฐ และมาตรการทางกฎหมายต่อผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในแต่ละรัฐ

²³ ชนกพล สกตผดุงเขตต์. (2545). "การป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก: ศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศและเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ". วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 53.

ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกและสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาวิจัยในเล่มนี้ ในลำดับถัดไปจะเป็นมาตรการทางกฎหมายต่อผู้ค้าประเวณีในแต่ละรัฐซึ่งผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างรัฐที่น่าสนใจเพื่อนำมาศึกษาเท่านั้น สามารถสรุปได้ดังนี้²⁴

1) มาตรการทางกฎหมายต่อผู้ค้าประเวณีในเครือรัฐออสเตรเลีย

(1) อาณาเขตปกครองพิเศษ

อาณาเขตปกครองพิเศษแห่งประเทศเครือรัฐออสเตรเลียเป็นหนึ่งในสองเขตการปกครองพิเศษของเครือรัฐออสเตรเลียมีรูปแบบการปกครองตนเองเทียบเท่ากับรัฐหนึ่งของประเทศมีเมืองหลวงชื่อกรุงแคนเบอร์รา (Canberra) ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศด้วยรูปแบบการค้าประเวณีในอาณาเขตปกครองพิเศษแห่งนี้ถือได้ว่ามีรูปแบบที่เปิดกว้างด้านการค้าประเวณีมากที่สุดในเครือรัฐออสเตรเลียเพราะกฎหมายไม่มีการกำหนดความผิดและโทษสำหรับการค้าประเวณีและธุรกิจค้าประเวณีเอาไว้ ดังนั้น การค้าประเวณีและธุรกิจการค้าประเวณีทุกรูปแบบจึงสามารถกระทำได้เพียงแต่จะต้องทำตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดซึ่งกฎหมายที่ใช้ดูแลและแก้ไขปัญหาโสเภณีในอาณาเขตปกครองพิเศษแห่งเครือรัฐออสเตรเลียนี้ได้แก่พระราชบัญญัติการค้าประเวณี ค.ศ. 1992 Prostitution Act 1992

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการค้าประเวณี ค.ศ. 1992 ตราขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1992 และมีการปรับปรุงถึง 11 ครั้งโดยฉบับล่าสุดมีการแก้ไขและใช้บังคับเมื่อวันที่ 6 มีนาคม ค.ศ. 2005 ซึ่งกฎหมายฉบับนี้มิได้มีการกำหนดความผิดสำหรับการค้าประเวณีและธุรกิจการค้าประเวณีเอาไว้ ดังนั้นการค้าประเวณีและธุรกิจการค้าประเวณีจึงไม่มีกฎหมายกำหนดกำหนดความผิดไว้ แต่ทั้งนี้ก็จะมียกข้อกำหนดหรือหลักเกณฑ์ในบางประการที่ผู้ค้าประเวณีและผู้ประกอบการสถานการค้าประเวณี จะต้องปฏิบัติตามกล่าวคือผู้ประสงค์จะประกอบธุรกิจทางเพศไม่ว่าจะในรูปแบบผู้จัดหาโสเภณีไว้คอยบริการ (Escort Agencies) หรือในรูปของสถานการค้าประเวณี (Brothel) จะต้องไปทำการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทะเบียนผู้จัดหาโสเภณีไว้คอยบริการและสถานการค้าประเวณี (Registrar of Brothels and Escort Agencies) เพื่อทำการลงทะเบียนเป็นผู้ประกอบธุรกิจการค้าประเวณี²⁵

อย่างไรก็ตามการกระทำที่ถือว่าผิดกฎหมายและมีโทษในทางอาญาก็จะเกิดขึ้นหากพบว่ามีกรกระทำใดๆ ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิดเช่นการค้าประเวณีมีลักษณะเป็นการก่อความหรือสร้างความรำคาญหรือกระทบสิทธิบุคคลอื่นๆ ให้เดือดร้อนการค้าประเวณีในที่

²⁴ ณิชกร ปทุมมาศ. (2558). *การรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แก่หญิงโสเภณีในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 45.

²⁵ ณิชกร ปทุมมาศ. อ้างแล้ว เชียงจรดที่ 24. หน้า 48.

สาธารณชนเป็นเหตุรำคาญหรือกระทบต่อการพักผ่อนหย่อนใจของบุคคลอื่น หากฝ่าฝืนจะ
ได้รับโทษปรับ 20 หน่วยโทษ²⁶ และห้ามมิให้บุคคลเสนอหรือจัดการค้าประเวณีอันมีลักษณะ
เป็นการก่อกวนหรือสร้างความรำคาญหรือกระทบสิทธิเด็กในที่สาธารณะจะได้รับโทษจำคุก 3 ปี²⁷

ซึ่งความผิดในลักษณะดังกล่าวนี้อาจกล่าวได้ว่ากฎหมายมิได้มุ่งเอาผิดต่อการค้าประเวณี
โดยตรงแต่มุ่งเอาผิดในการค้าประเวณีที่มีลักษณะเป็นการสร้างความเดือดร้อนหรือไปกระทบสิทธิ
ของบุคคลอื่นเท่านั้นหากเป็นการค้าประเวณีรูปแบบปกติที่ไม่มีการสร้างความวุ่นวายหรือไป
กระทบสิทธิของบุคคลใดก็สามารถทำการค้าประเวณีได้โดยกฎหมายจะไม่เข้ามายุ่งเกี่ยวหรือ
แทรกแซงใดๆ มาตรา 19

จะพบว่ากฎหมายไม่กำหนดห้ามมิให้มีการค้าประเวณีและไม่มีการกำหนดให้ต้องไป
ลงทะเบียนผู้ประกอบการใดๆ การค้าประเวณีโดยโสเภณีอิสระสามารถกระทำได้ในอาณาเขต
ปกครองพิเศษแห่งเครือรัฐออสเตรเลียนี้ ดังเช่นผู้ประกอบการสถานการค้าประเวณี หรือผู้จัดหา
โสเภณีไว้คอยบริการ ทั้งนี้เพราะไม่มีการกำหนดความผิดหรือเอาโทษต่อการค้าประเวณีดังกล่าวจึง
ทำให้โสเภณีอิสระมีเสรีภาพที่จะทำการค้าประเวณีอย่างใดก็ได้ทราบเท่าที่ไม่กระทบต่อสิทธิและ
เสรีภาพของบุคคลอื่นแต่ทั้งนี้ในทางปฏิบัติอาจพบว่าการเรียกโสเภณีบางคนที่ตำรวจหรือ
เจ้าหน้าที่เห็นว่าอาจกระทำสิ่งผิดกฎหมายไปทำการตรวจสอบแต่จะมีใช้การตรวจสอบในลักษณะ
ของผู้กระทำความผิดเป็นการเรียกมาสอบถามในเบื้องต้นเท่านั้น²⁸

นอกจากข้อกำหนดในข้างต้นยังพบว่าพระราชบัญญัติการค้าประเวณี ค.ศ. 1992
ได้วางมาตรการสำคัญเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ไม่ให้เข้าสู่วงการค้า
ประเวณีเพราะถือเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกๆ ประเทศต้องให้การคุ้มครองซึ่งเรื่องดังกล่าวกฎหมายของ
อาณาเขตปกครองพิเศษแห่งเครือรัฐออสเตรเลียได้วางมาตรการไว้ 2 ส่วน คือ ส่วนแรก กฎหมายมุ่ง
คุ้มครองมิให้เด็กตกเป็นผู้ซื้อบริการทางเพศ โดยการกำหนดโทษในทางอาญาแก่ผู้ที่ทำการขาย
บริการทางเพศให้แก่เด็ก และส่วนที่สอง กฎหมายมุ่งคุ้มครองมิให้ผู้ใดนำเด็กเข้ามาทำการ
ค้าประเวณีไม่ว่าเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตามเนื่องจากเด็กยังไม่รู้ผิดชอบชั่วดีอาจทำให้ถูกชักจูง
ในทางที่ผิดได้โดยง่าย²⁹

²⁶ Prostitution Act 1992. Section 19 (1).

²⁷ Prostitution Act 1992. Section 19 (2).

²⁸ Act Government Information Portal. *Prostitution Act 1992*. (Online). Available: <http://www.Legislation.act.gov.au/a/1992-64/current/pdf/1992-64.pdf>.

²⁹ นิชากร ปทุมมาส. อ่างแล้ว เจริงอรธที่ 24. หน้า 44.

อีกทั้งกฎหมายดังกล่าวยังกำหนดถึงเรื่องการควบคุมโรคระบาดไว้โดยกฎหมายมีการเอาผิดและมีบทลงโทษแก่ผู้ค้าประเวณีอิสระหรือโสเภณีอิสระ กล่าวคือต้องมีการตรวจสอบสุขภาพตลอดระยะเวลาของการค้าบริการหากพบว่าตนมีโรคติดต่อทางเพศต้องหยุดค้าประเวณีเพื่อรักษาตนเองให้หายจากโรคดังกล่าวก่อน แต่ถ้าเป็นโรคที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ผู้ค้าประเวณีอิสระหรือโสเภณีอิสระนั้นจำเป็นต้องหยุดค้าประเวณีตลอดไป หากฝ่าฝืนจะได้รับโทษ 20 หน่วยโทษ³⁰ เหตุที่กฎหมายของอาณาเขตปกครองพิเศษวางรูปแบบในการป้องกันโรคระบาดโดยวิธีป้องกันล่วงหน้า เพราะการค้าประเวณีรัฐจะไม่เข้าไปแทรกแซงใดๆ ดังนั้น การตรวจสอบสุขภาพตนเองเพื่อป้องกันโรคติดต่อจึงขอให้ทำหน้าที่ของผู้ค้าประเวณีเอง ซึ่งหากฝ่าฝืนพบว่ากฎหมายดังกล่าวมีการกำหนดความผิดและมีการลงโทษโดยเคร่งครัด

(2) มลรัฐนิวเซาท์เวลส์

มลรัฐนิวเซาท์เวลส์เป็นหนึ่งในหกมลรัฐของเครือรัฐออสเตรเลีย ถือเป็นมลรัฐที่ได้ชื่อว่าเก่าแก่ที่สุดในประเทศ มีเมืองหลวงชื่อ กรุงซิดนีย์ (Sydney) ศูนย์กลางการค้าประเวณีในมลรัฐแห่งนี้มักพบที่บริเวณย่าน Kings Cross และ Surry Hills จากการสำรวจพบว่ามีผู้ค้าประเวณีทั่วทั้งมลรัฐกว่า 100,000 คน การค้าประเวณีในมลรัฐแห่งนี้ถือได้ว่ามีความซับซ้อนและแตกต่างจากมลรัฐอื่นค่อนข้างมาก กล่าวคือ นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1979 เป็นต้นมาเป็นที่รัฐได้ประกาศให้การค้าประเวณีในมลรัฐแห่งนี้เป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยระบบการค้าประเวณีในมลรัฐแห่งนี้ได้เปลี่ยนจากการใช้นโยบายทางอาญาในการปราบปรามการค้าประเวณีมาเป็นนโยบายการควบคุมการค้าประเวณีโดยกฎหมายวางแผนและสิ่งแวดล้อม (environmental and planning code) แทน

รูปแบบการค้าประเวณีที่ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายของมลรัฐนี้มักจะคำนึงถึงระบบผังเมืองและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ กล่าวคือ การค้าประเวณีในดินแดนแห่งนี้ไม่ถือว่าเป็นความผิดอาญานอกจากการค้าประเวณีหรือการดำเนินธุรกิจการค้าประเวณีนั้นจะขัดต่อระบบการผังเมืองและสิ่งแวดล้อมเท่านั้นจึงจะถือว่าเป็นความผิด ดังจะเห็นได้จากกฎหมายลักษณะความผิด ค.ศ. 1988 (Summary offence act 1988) ที่มีการกำหนดความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณี ดังนี้

(ก) การค้าประเวณีในท้องถนน หรือการค้าประเวณีใกล้หรือที่สามารถมองเห็นได้จากโรงเรียน โบสถ์หรือโรงพยาบาลจะมีโทษปรับ 6 หน่วยโทษหรือจำคุก 3 เดือน³¹

(ข) ห้ามให้มีการค้าประเวณีในลักษณะชักชวนในโรงเรียน โบสถ์หรือโรงพยาบาล ฝ่าฝืนมีโทษปรับ 6 หน่วยโทษ หรือจำคุก 3 เดือน³²

³⁰ Prostitution Act 1992. Section 26 (b) (i) (ii).

³¹ Article 19 (1) Prostitution act 2000.

³² Article 19 (2) Prostitution act 2000.

(ค) ห้ามค้าประเวณีในลักษณะที่ล่วงละเมิดหรือรบกวนผู้อื่นในบริเวณหรือใกล้ หรือสามารถมองเห็นได้จาก โรงเรียน โบสถ์ โรงพยาบาล หรือสถานที่สาธารณะฝ่าฝืนมีโทษปรับ 8 หน่วยโทษหรือจำคุก 3 เดือน³³

(3) มลรัฐออสเตรเลียตะวันตก

มลรัฐออสเตรเลียตะวันตก (Western Australia) เป็นหนึ่งในหกมลรัฐของเครือรัฐออสเตรเลีย มีเมืองหลวงชื่อกรุงเพิร์ท (Perth) การค้าประเวณีในเครือรัฐออสเตรเลียตะวันตกพบว่ามีอยู่เป็นจำนวนมากทั้งนี้เพราะกรุงเพิร์ทเป็นเมืองที่ขึ้นชื่อเรื่องความสวยงามได้รับการขนานนามว่าเป็นเมืองที่สวยงามที่สุดของเครือรัฐออสเตรเลียทำให้ผู้คนต่างหลั่งไหลเข้ามาชมธรรมชาติ เมื่อมีการเข้ามาเที่ยวชมของผู้คนการค้าประเวณีย่อมเกิดขึ้นนักท่องเที่ยวบางส่วนนอกจากมาเที่ยวชมธรรมชาติของเมืองแล้วก็ยังใช้บริการเหล่าโสเภณีที่อยู่ตามสถานที่ต่างๆ ทำให้มลรัฐเครือรัฐออสเตรเลียตะวันตกเป็นเมืองสำคัญเมืองหนึ่งของประเทศที่มีการค้าประเวณีแม้จะมีความพยายามที่จะปฏิรูปกฎหมายเกี่ยวกับโสเภณีมาแล้วหลายครั้งก็ตาม

การค้าประเวณีในมลรัฐออสเตรเลียตะวันตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายการค้าประเวณี ค.ศ.2000 (Prostitution act 2000)³⁴ ที่กำหนดให้การค้าประเวณีโดยโสเภณีอิสระ สามารถกระทำได้ โดยถูกต้องตามกฎหมายกล่าวคือสามารถกระทำได้ในกรอบหรือขอบเขตที่กฎหมายกำหนด เว้นแต่เป็นการค้าประเวณีในที่สาธารณะ หรือเป็นบุคคลที่ถูกประกาศว่าเป็นผู้ขนส่งสารเสพติดที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือเป็นบุคคลที่เคต้องโทษอาชญากรรมตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งโทษที่จะได้รับจะเป็นโทษจำคุก เป็นต้นหากฝ่าฝืนก็จะถือว่ามีความผิดและมีโทษตามที่กฎหมายกำหนด

อีกทั้ง ในกรณีเป็นบุคคลที่ถูกกฎหมายดังกล่าวกำหนดห้ามมิให้เป็นผู้ค้าประเวณีเช่นเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี หากฝ่าฝืนจะได้รับโทษจำคุก 2 ปี หรือมีการค้าประเวณีให้กับเด็กจะต้องได้รับโทษจำคุกเป็นเวลา 9 เดือนอีกทั้ง ยังมีการกำหนดความผิดกับผู้ค้าประเวณีหากไม่ใช้ถุงยางอนามัยจะมีโทษปรับ 5,000 ดอลลาร์เครือรัฐออสเตรเลีย

กล่าวโดยสรุป การค้าประเวณีโดยโสเภณีอิสระในมลรัฐออสเตรเลียตะวันตก สามารถกระทำได้โดยมีกฎหมายคือกฎหมายการค้าประเวณี ค.ศ.2000 (Prostitution act 2000) รองรับทำให้โสเภณีในมลรัฐแห่งนี้ สามารถทำการค้าประเวณีได้อย่างไม่มีความผิดหากไม่กระทำการใดนอกขอบข่ายที่กฎหมายกำหนดซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของระบบการปรามการค้าประเวณีมุ่งเอาผิดต่อตัว

³³ Article 19 (3) Prostitution act 2000.

³⁴ Government of Western Australia. (2012). *Prostitution act 2000*. (Online). Available: https://www.lp.wa.gov.au/legislation/statutes.nsf/main_mrtitle_11564_homepage.html. [2016, July 6].

ธุรกิจการค้าประเวณีมากกว่าการมุ่งเอาผิดตัวโสเภณีที่กระทำการค้าประเวณีภายในกรอบที่กฎหมายกำหนด

(4) มลรัฐแทสมาเนีย (Tasmania)

มลรัฐแทสมาเนีย (Tasmania) เป็นหนึ่งในมลรัฐของเครือรัฐออสเตรเลียเป็นเกาะที่แยกออกจากส่วนทวีปเครือรัฐออสเตรเลีย มีเมืองหลวงของรัฐชื่อโฮบาร์ท (Hobart) ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของเกาะบางครั้งรัฐแทสมาเนียถูกเรียกว่าเป็นเกาะแอบเปิล เนื่องจากมีการปลูกแอบเปิลเป็นจำนวนมาก และรูปร่างของเกาะมีลักษณะเหมือนผลของแอบเปิลนั่นเอง

การค้าประเวณีในมลรัฐแทสมาเนียอาจกล่าวว่ามีมาตั้งแต่แรกเริ่มที่มีการก่อตั้งรัฐ³⁵ มีการสันนิษฐานว่าเกิดขึ้นครั้งแรกจากกลุ่มหญิงที่เป็นนักโทษและหญิงที่ตกเป็นเชลยต่างๆ ในปี 1820 ซึ่งแต่เดิมการค้าประเวณีมีไม่มากนักเฉพาะหญิงที่ยากจนไร้การศึกษาและหญิงเร่ร่อนเท่านั้น ทำการค้าประเวณีในช่วงแรกๆ เป็นการค้าประเวณีเพื่อแลกปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต เช่น อาหาร ยา รักษาโรค เป็นต้นการค้าประเวณีโดยแลกเปลี่ยนเป็นตัวเงินเพิ่งเกิดขึ้นหลังปี ค.ศ. 1820 พร้อมกับการกำเนิดเหล่าสถานการค้าประเวณีต่างๆ ในสังคม

การค้าประเวณีในมลรัฐแห่งนี้อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติความผิดทางเพศ 2005 (The Sex Industry Offences Act 2005) ซึ่งประกาศใช้บังคับอย่างเป็นทางการในวันที่ 1 มกราคม 2006 ซึ่งกฎหมายฉบับนี้จะกำหนดในส่วนของ “ธุรกิจ” การค้าประเวณีทุกรูปแบบเป็นสิ่งผิดกฎหมายและมีโทษในทางอาญา แต่สำหรับการค้าประเวณีโดยโสเภณีอิสระจะสามารถกระทำได้โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวให้การรับรองและกำหนดขอบเขตที่ตัวผู้ค้าประเวณีจะต้องปฏิบัติตาม โดยโสเภณีทั่วไปแล้วสามารถกระทำได้โดยมีขอบเขตที่กฎหมายกำหนดสามารถสรุปได้ดังนี้

(ก) โสเภณีอิสระจะต้องไม่ขายบริการทางเพศอยู่ตามห้องถนนสาธารณะ³⁶ หากฝ่าฝืนจะมีความผิดและมีโทษปรับ 20 หน่วยโทษ³⁷ กล่าวคือกฎหมายกำหนดให้ตัวผู้ค้าประเวณีสามารถทำการค้าประเวณีได้ ไม่ผิดกฎหมายแต่ต้องไม่ขายบริการหรือไม่เชิญชวนให้ซื้อบริการตามห้องถนนสาธารณะต่างๆ ซึ่งส่วนนี้กฎหมายไม่ประสงค์ให้การค้าประเวณีสามารถพบเห็นได้เป็นการทั่วไป แต่ทั้งนี้ในทางปฏิบัติแล้วกลับพบว่าจะมีถนนบางแห่งซึ่งเป็นที่รู้กันว่ามีผู้ค้าประเวณี

³⁵ Roberta Perkins. (2017). “Working girls: prostitutes, their life and social control”. (Online). Available: <http://www.aic.gov.au/publications/previous%20series/lcj/l-20/working.html>. [21, April 6].

³⁶ The Sex Industry Offences Act 2005. Section 8.

³⁷ วิถีพิเศษ สารานุกรมเสรี. (2556). หน่วยโทษ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B9%82%E0%B8%97%E0%B8%A9>. [กรกฎาคม, 18 สิงหาคม].

รอขายบริการแก่ผู้สนใจอยู่โดยเจ้าหน้าที่มิได้ทำการจับกุมแต่อย่างใดหรือในบางแห่งที่เจ้าหน้าที่กวาดขัน การค้าประเวณีโดยโสเภณีอิสระจะอยู่ในรูปของการติดต่อกันโดยตรงในรูปแบบที่เรียกว่า “ปากต่อปาก” ได้แก่การบอกต่อกันของผู้ที่เคยซื้อประเวณีจากโสเภณีแล้วติดต่อกันที่พบกันยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อซื้อขายบริการและมักนัดพบกันที่พักของโสเภณี

(ข) โสเภณีอิสระจะต้องไม่ขายบริการทางเพศให้แก่เด็กหรือเยาวชนที่อายุไม่ถึงเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดหากฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษปรับ 300 หน่วยโทษ หรือจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือทั้งจำและปรับ³⁸

(ค) โสเภณีอิสระจะต้องไม่เป็นเด็กกล่าวคือต้องมีอายุมากกว่า 18 ปี จึงจะสามารถประกอบอาชีพเป็นโสเภณีอิสระได้หากฝ่าฝืนจะถือว่ามิใช่โสเภณีที่สามารถกระทำการค้าประเวณีได้ตามนัยความหมายแห่งกฎหมายฉบับดังกล่าวนี้และจะมีโทษปรับตามที่กฎหมายกำหนด³⁹ ซึ่งในข้อนี้จะพบว่าประเทศส่วนใหญ่ทั่วโลกต่างมีข้อกำหนดห้ามมิให้นำเด็กมาเป็นโสเภณีไม่ว่าเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

ทั้งหมดในข้างต้นที่กล่าวมานั้นคือขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดให้โสเภณีอิสระภายในมลรัฐต้องปฏิบัติตามเพราะหากฝ่าฝืนจะถือว่าไม่อยู่ในความหมายของโสเภณีอิสระที่กฎหมายให้การรับรองส่งผลให้เป็นโสเภณีผิดกฎหมายซึ่งมีบทลงโทษ

นอกจากขอบเขตที่ต้องปฏิบัติตามแล้วกฎหมายฉบับดังกล่าวยังกำหนดบทบัญญัติที่ถือได้ว่าเป็นการคุ้มครองโสเภณีอิสระที่กระทำการถูกต้องตามกฎหมายหรืออาจกล่าวได้ว่าคุ้มครองโสเภณีที่กฎหมายให้การรับรองโดยการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติความผิดทางเพศ (The Sex Industry Offences Act 2005) สรุปได้ดังนี้⁴⁰

(ก) ให้ผู้ค้าประเวณีปฏิเสธการขายบริการที่จะส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของตนเอง ซึ่งความปลอดภัยในสุขภาพอนามัย คือการใช้ถุงยางอนามัยแต่กฎหมายมิได้บังคับแต่ให้เป็นหน้าที่โสเภณีผู้ขายบริการว่าต้องให้ผู้ซื้อบริการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันโรคติดต่อทุกครั้ง แต่กำหนดให้เป็นเงื่อนไขที่โสเภณีสามารถเรียกร้องจากผู้ซื้อบริการได้ และผู้ซื้อบริการจำเป็นต้องปฏิบัติตามข้อเรียกร้องดังกล่าวนี้ มิฉะนั้นโสเภณีมีสิทธิ์ที่จะปฏิเสธไม่ขายบริการดังกล่าวให้⁴¹

³⁸ The Sex Industry offences Act 2005. Section 8.

³⁹ The Sex Industry offences Act 2005. Section 11.

⁴⁰ Lisa Mary Connell. (2017). *Human-trafficking for Sexual Exploitation in Australia: The Deafening Silence on Demand*. (Online). Available:http://vuir.vu.edu.au/21449/1/Lisa_Mary_Connell.pdf. [2017, may

⁴¹ ณิชากร ปทุมมาศ. อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 24. หน้า 53-54.

(ข) โสเภณีอิสระสามารถปฏิเสธไม่ขายบริการให้แก่บุคคลที่คิดว่าจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพพลานามัยของตนหรือเพื่อความปลอดภัยต่างๆ⁴² ในส่วนนี้อาจสังเกตว่ากฎหมายคุ้มครองความปลอดภัยในเนื้อตัวร่างกายของโสเภณีอิสระที่สามารถปกป้องตนเองจากอันตรายต่างๆ ได้ยิ่งไปกว่านั้นกฎหมายฉบับดังกล่าวนี้ยังกำหนดบทลงโทษแก่บุคคลที่ทำอันตรายแก่โสเภณีอิสระที่ทำหน้าที่ขายบริการอีกด้วย

กล่าวโดยสรุปโสเภณีเป็นอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมายของมลรัฐแทสมาเนียตราบเท่าที่ไม่มีการประกอบเป็นธุรกิจการค้าประเวณีซึ่งเป็นไปตามรูปแบบการค้าประเวณีในระบบการปรามการค้าประเวณีดังกล่าวในข้างต้น

(5) มลรัฐวิกตอเรีย⁴³

มลรัฐวิกตอเรียเป็นหนึ่งในหกมลรัฐของเครือรัฐออสเตรเลียเป็นมลรัฐที่มีขนาดเล็กที่สุดในบรรดามลรัฐในเครือรัฐออสเตรเลียมีเมืองหลวงชื่อกรุงเมลเบิร์น (Melbourne) มลรัฐแห่งนี้ที่ได้รับการขนานนามว่ามีจำนวนผู้ค้าประเวณีที่มีมากที่สุดในประเทศ คาดกันว่ามีเงินหมุนเวียนในธุรกิจประเภทปีเกือบปีละประมาณ 360 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลียศูนย์กลางการค้าประเวณีส่วนใหญ่อยู่ที่เมลเบิร์น โดยการค้าประเวณีในมลรัฐแห่งนี้สามารถกระทำได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งที่เป็นการค้าประเวณีโดยผู้ค้าประเวณีอิสระและตัวธุรกิจการค้าประเวณี

กฎหมายที่ใช้ในการดูแลปัญหาโสเภณีในมลรัฐแห่งนี้คือพระราชบัญญัติควบคุมการค้าประเวณี ค.ศ.1994 (Prostitution Control Act 1994)⁴⁴ มีการปรับปรุงแก้ไขเรื่อยมาโดยฉบับล่าสุดมีการแก้ไขและใช้บังคับเมื่อวันที่ 5 เมษายน ค.ศ.2005 ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้การค้าประเวณีภายในมลรัฐสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายโดยมีสาระสำคัญ เว้นแต่การค้าประเวณีในสถานที่ที่มีการกำหนดว่าห้ามมีการค้าประเวณี หรือในกรณีบุคคลใดไม่ว่าจะกระทำโดยจงใจหรือไม่จงใจอันมีจุดประสงค์ในการค้าประเวณี ชักชวนหรือเชิญชวนบุคคลใดเพื่อการค้าประเวณี ใกล้เคียงสถานที่ดังนี้

- (ก) สถานที่สักการะ หรือ
- (ข) โรงพยาบาล หรือ
- (ค) สถานรับเลี้ยงเด็กหรือ

⁴² The Sex Industry offences Act 2005. Section 11.

⁴³ วุฒิชัย เต็งพงศธร. แนวคิดในการกำหนดมาตรการต่อต้านการค้าประเวณี: ศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพในกระบวนการยุติธรรม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 29-32.

⁴⁴ Australasian Legal Information Institute. (2012). *Prostitution Act 1992*. (Online). Available: http://www.austlii.edu.au/au/legis/vic/hist_act/pca1994295.pdf.

(ง) สถานที่สาธารณะที่เด็ก ๆ มักแวะเวียนเข้ามาและมีเด็กอยู่ในช่วงเวลาดังกล่าว

จะเห็นว่าหากมีการค้าประเวณีในสถานที่ดังกล่าวข้างต้นแล้วนั้นจะถือว่ามีความผิดตามกฎหมายต้องได้รับโทษตามกฎหมาย ซึ่งอัตราโทษที่จะได้รับนั้นจะขึ้นอยู่กับว่าผู้ค้าประเวณีได้กระทำความผิดครั้งแรกหรือไม่ ยกตัวอย่างเช่น หากเป็นการกระทำความผิดครั้งแรกจะต้องได้รับโทษปรับ 10 หน่วยโทษหรือโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือหากเป็นการกระทำความผิดครั้งที่สองจะต้องได้รับโทษปรับ 30 หน่วยโทษหรือโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน และหากยังมีการกระทำความผิดอีกจะต้องได้รับโทษปรับ 60 หน่วยโทษหรือโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน⁴⁵

อีกทั้ง หากมีการค้าประเวณีให้ในที่สาธารณะถือว่ามีความผิดและมีโทษในทางกฎหมายอาญาซึ่งอัตราโทษที่จะได้รับนั้นจะขึ้นอยู่กับว่าผู้ค้าประเวณีได้กระทำความผิดครั้งแรกหรือไม่ ยกตัวอย่างเช่นหากเป็นการกระทำความผิดครั้งแรกจะต้องได้รับโทษปรับหรือโทษปรับ 5 หน่วยโทษหรือโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือหากเป็นการกระทำความผิดครั้งที่สองจะต้องได้รับโทษปรับ 15 หน่วยโทษ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน และหากยังมีการกระทำความผิดอีกจะต้องได้รับโทษปรับ 25 หน่วยโทษหรือโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน รวมถึง การค้าประเวณีหรือกระตุ้นให้เกิดการค้าประเวณีกับเด็กได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี⁴⁶

โสเภณีอิสระหากไม่ได้เป็นผู้ประกอบธุรกิจค้าประเวณีในรูปของสถานการค้าประเวณีหรือผู้จัดหาโสเภณีไว้คอยบริการร่วมกับผู้อื่นแล้วสามารถทำการค้าประเวณีได้ ทั้งในรูปแบบผู้จัดหาโสเภณีไว้คอยบริการหรือเจ้าของสถานการค้าประเวณีได้ โดยไม่ต้องยื่นคำร้องขอใบอนุญาตประกอบการค้าประเวณีต่อองค์กรออกใบอนุญาตประกอบการค้าประเวณี (Business Licensing Authority) แต่ยังคงต้องไปขอใบอนุญาตพัฒนาพื้นที่ (Development approval) จากสำนักงานวางแผนท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นสถานการค้าประเวณี แม้ว่าโสเภณีอิสระจะทำการค้าประเวณีภายในที่พักอาศัยของตนเองก็ตามเพราะคำว่า “สถานการค้าประเวณี”⁴⁷ ของกฎหมายฉบับนี้นอกจากหมายความถึงสถานการค้าประเวณีในรูปแบบปกติแล้ว ยังหมายความรวมถึงสถานที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการค้าประเวณีอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป มลรัฐวิคตอเรียอนุญาตให้มีการค้าประเวณีทั้งที่เป็นสถานการค้าประเวณีและการค้าประเวณีโดยโสเภณีอิสระได้ โดยมีองค์กรหรือเจ้าหน้าที่ที่เข้ามาดูแลจำนวนสองฝ่ายโดยฝ่ายแรกจะทำการอนุญาตให้มีการตั้งสถานการค้าประเวณี ที่เรียกว่าใบอนุญาตเปิดสถานการค้า

⁴⁵ Article 13. Prostitution Control Act 1994.

⁴⁶ Article 5. Prostitution Control Act 1994.

⁴⁷ Section 3, Prostitution Control Act 1994, “brothel” means any premises made available for the purpose of sex work by a person carrying on the business of offering or providing sex work services at the business’s premises.

ค่าประเวณี ส่วนฝ่ายที่สองจะเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่รับจดทะเบียนการค้าประเวณีและออกใบอนุญาตเรียกว่าใบอนุญาตประกอบการค้าประเวณีซึ่งกฎหมายกำหนดให้การค้าประเวณีในแต่ละประเภทจะต้องมีใบอนุญาตตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดจึงจะถือว่าเป็นการค้าประเวณีที่ถูกต้องตามกฎหมายและเจ้าของสถานการค้าประเวณี จะมีหน้าที่ในการดูแลสอดส่องและจัดให้มีการตรวจร่างกายแก่โสเภณีในสถานการค้าประเวณี ของตน

2) มาตรการทางกฎหมายต่อผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ในเครือรัฐออสเตรเลีย

(1) อาณาเขตปกครองพิเศษ

ระบบการค้าประเวณีในอาณาเขตปกครองพิเศษแห่งเครือรัฐออสเตรเลียใช้ระบบการลงทะเบียนผู้ประกอบการธุรกิจทางเพศ (Register) เท่านั้นมิได้ใช้ระบบการจดทะเบียน (Licensing) แต่อย่างไรก็ดีกฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจทางเพศต้องไปลงทะเบียนผู้ประกอบการเนื่องจากรัฐต้องการได้ข้อมูลในการตรวจสอบว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายใดๆ หรือไม่เท่านั้น มิได้มีวัตถุประสงค์เป็นการควบคุมตรวจสอบตัวธุรกิจการค้าประเวณีแต่อย่างใด

สำหรับผู้เปิดสถานการค้าประเวณี หรือผู้จัดหาโสเภณีไว้คอยบริการที่ทำการลงทะเบียนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วจะต้องดำเนินการเปิดสถานการค้าประเวณี หรือกระทำการใด ภายในเขตท้องที่ที่ได้แจ้งไว้ขณะลงทะเบียนเท่านั้นไม่สามารถตั้งสถานที่แตกต่างไปจากที่แจ้งไว้ได้เพราะรัฐต้องการดูแลมิให้การค้าประเวณีไปกระทบต่อสังคมหรือบุคคลอื่นๆ นอกจากนั้นยังมีข้อกำหนดให้ผู้ประกอบการสถานการค้าประเวณี และผู้จัดหาโสเภณีไว้คอยบริการเมื่อดำเนินกิจการไประยะหนึ่งแล้วภายในระยะเวลา 1 ปีของทุกๆ ปีนับแต่วันที่เริ่มดำเนินกิจการบุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ไปทำการให้ข่าวสารทางทะเบียนแก่เจ้าหน้าที่ประจำปี (Annual notice) วัตถุประสงค์ก็เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลให้ทางการทราบถึงข่าวสารการเคลื่อนไหวตลอดจนข้อมูลต่างๆ ที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ซึ่งโดยปกติกฎหมายมิได้มีการกำหนดวันเวลาที่แน่นอนไว้ แต่เป็นที่รู้กันระหว่างผู้ประกอบการสถานการค้าประเวณี ผู้จัดหาโสเภณีไว้คอยบริการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าจะต้องดำเนินการภายในวันที่ 1 ตุลาคมของแต่ละปี

ส่วนเจ้าของสถานบริการกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสถานการค้าประเวณี และผู้จัดหาโสเภณีไว้คอยบริการมีหน้าที่คอยสอดส่องดูแลจัดให้มีการตรวจโรคติดต่อทางเพศต่างๆ เพราะหากเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยการสุ่มตรวจพบว่าผู้ค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี ใดมีโรคติดต่อและไม่ปรากฏประวัติการตรวจสุขภาพหรือตรวจรักษาโดยสถานการค้าประเวณี หรือจากผู้จัดหาโสเภณีไว้คอยบริการก็就会有ความผิดและมีโทษในทางกฎหมาย

(2) มลรัฐนิวเซาท์เวลส์

การดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ในบริเวณใกล้ที่พักอาศัย โรงเรียน โบสถ์หรือสถานที่สาธารณะเป็นความผิดตามกฎหมายในลักษณะเดียวกันกับการค้าประเวณีในที่สาธารณะด้วยซึ่งหากฝ่าฝืนจะได้รับโทษปรับหรือโทษจำคุก

การจัดตั้งสถานการค้าประเวณี ในมลรัฐแห่งนี้ไม่ว่าจะดำเนินการโดยผู้ค้าประเวณีอิสระหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้าประเวณี กฎหมายลักษณะความผิด ค.ศ.1988 (Summary Offence Act 1988) ได้กำหนดห้ามมิให้เปิดสถานการค้าประเวณี ในลักษณะที่เป็น โรงนวด (massage) โรงอบตัว (Sauna bath) โรงอาบน้ำ (stream bath) สถานออกกำลังกายหรือสถานที่สำหรับถ่ายภาพหรือในสตูดิโอถ่ายภาพ หากสถานการค้าประเวณีไม่ได้มีลักษณะดังกล่าวแล้วย่อมสามารถดำเนินการได้แต่กฎหมายก็เปิดโอกาสให้ชาวบ้านที่อยู่ละแวกใกล้เคียงกับสถานการค้าประเวณี ตั้งอยู่สามารถยื่นคำร้องต่อศาลที่ดินและสิ่งแวดล้อม (The Land and Environment court) ว่าควรใช้มาตรการที่เรียกว่า “Disorderly Houses” กับสถานการค้าประเวณี ที่ใดที่หนึ่งเป็นการเฉพาะหรือไม่ โดยศาลที่ดินและสิ่งแวดล้อมจะทำการพิจารณาจากคำร้องของชาวบ้านในละแวกใกล้เคียงกับสถานการค้าประเวณี ที่เปิดอยู่หากพิจารณาแล้วเห็นว่าสถานการค้าประเวณี นั้นมีขนาดใหญ่เกินไปหรือมีการเปิดสถานการค้าประเวณี ใกล้กับโบสถ์โรงเรียน โรงเรียนหรือสถานที่อันเป็นที่สันตนาการของเด็กหรือการเปิดสถานการค้าประเวณี นั้นมีลักษณะอันเป็นการรบกวนการอยู่โดยปกติของชาวบ้าน ศาลที่ดินและสิ่งแวดล้อมก็จะประกาศใช้มาตรการ “Disorderly Houses” ต่อสถานการค้าประเวณี ที่ได้รับการร้องเรียนเหล่านั้นเป็นการเฉพาะ⁴⁸

เมื่อศาลที่ดินและสิ่งแวดล้อมประกาศใช้มาตรการ “Disorderly Houses” กับสถานการค้าประเวณี สถานที่ใดสถานที่หนึ่งเป็นการเฉพาะแล้วบรรดาเจ้าของสถานการค้าประเวณี หรือบุคคลใดก็ตามที่อยู่ในหรือเข้าไปในสถานที่นั้นย่อมถือว่ามีความผิดตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายควบคุมพื้นที่ ค.ศ.1943 (Restricted Premises Act 1943) แต่ก็มีข้อสังเกตว่ามาตรการ “Disorderly Houses” ไม่ได้ใช้เฉพาะแต่สถานการค้าประเวณี เท่านั้นแต่ใช้กับสถานที่ทั่วไปที่มีลักษณะที่ก่อให้เกิดความไม่เรียบร้อยหรือในสังคม เช่นสถานบริการที่มีลักษณะไม่เป็นระเบียบมีการแสดงพฤติกรรมที่หยาบคายหรือเสื่อมเสียต่อศีลธรรมเป็นที่ช่องสุ่มของอาชญากรเป็นที่จำหน่ายสารเสพติดหรือเครื่องดื่มที่ผิดกฎหมายเหล่านี้ เป็นต้น ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลพินิจของศาลที่ดินและสิ่งแวดล้อมว่าจะให้สถานที่ดังกล่าวต้องถูกยกเลิกหรือไม่

⁴⁸ Australasian Legal Information Institute. *Summary Offence Act 1988*. (Online). Available: http://www.austlii.edu.au/au/legis/nsw/num_act/soa1988n25216.pdf.

ตามกฎหมายลักษณะความผิด ค.ศ.1988 (summary offence act 1988) ได้ห้ามมิให้บุคคลใดทำการโฆษณาสถานที่สำหรับกระทำการค้าประเวณีหรือกระทำการโฆษณาเพื่อวัตถุประสงค์ในการค้าประเวณีทุกรูปแบบนอกจากนั้นกฎหมายลักษณะความผิด ค.ศ.1988 (summary offence act 1988) ยังกำหนดให้ผู้ใดก็ตามที่อาศัยอยู่หรือมีรายได้ไม่ว่าทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งส่วนใดจากการค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญาซึ่งรวมถึงผู้จัดหาโสเภณีไว้คอยบริการ (Escort Agencies) ด้วย โดยผู้จัดหาโสเภณีไว้คอยบริการอาจถูกตำรวจเข้าจับกุมในข้อหา มีรายได้ไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใดจากการค้าประเวณีเว้นแต่ผู้จัดหาโสเภณีไว้คอยบริการเป็นผู้ค้าประเวณีอิสระหรือถูกจ้างในสถานการค้าประเวณี และกระทำการจัดหาโสเภณีไว้คอยบริการภายในสถานการค้าประเวณี นั้น

(3) มลรัฐออสเตรเลียตะวันตก

ธุรกิจการค้าประเวณีไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใดของสถานการค้าประเวณี (Brothel) หรือผู้จัดหาโสเภณีมาไว้คอยบริการ (Escort Agencies/Out - Calls service) ในมลรัฐเคิร์ธรัฐออสเตรเลียตะวันตกถือว่ามี ความผิด ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วการค้าประเวณีในมลรัฐเคิร์ธรัฐออสเตรเลียตะวันตกสามารถดำเนินการได้ภายใต้ นโยบายฉบับระหว่างผู้ประกอบการค้าประเวณีและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เรียกว่า “Containment policy” เป็นนโยบายที่ตำรวจใช้กับผู้ประสงค์จะประกอบธุรกิจทางเพศในมลรัฐเคิร์ธรัฐออสเตรเลียตะวันตกนโยบายจะมีลักษณะไม่เป็นทางการ (Informal policy) มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการตกลงกันคนละครึ่งทางระหว่างผู้ประสงค์จะประกอบธุรกิจทางเพศกับตำรวจแห่งมลรัฐ ซึ่งภายใต้ นโยบายดังกล่าวผู้ประสงค์จะประกอบธุรกิจทางเพศสามารถประกอบธุรกิจกันได้แม้ว่ากฎหมายจะกำหนดให้เป็นความผิดก็ตาม แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตที่ผู้ประกอบการทางเพศได้ทำการตกลงไว้กับตำรวจเป็นรายกรณีไปซึ่งภายใต้ นโยบายฉบับนี้ผู้ประสงค์จะประกอบธุรกิจการค้าประเวณีไม่ว่าจะเป็นเจ้าของสถานการค้าประเวณี (The operator of Brothel) หรือผู้จัดหาโสเภณีไว้คอยบริการ (Escort Agencies / Out - Calls service) มีหน้าที่ที่ต้องตกลงในเงื่อนไขบางประการกับเจ้าหน้าที่ตำรวจก่อนเปิดดำเนินการ เงื่อนไขที่ทำการตกลงมักเป็นเรื่องดังต่อไปนี้ เช่นสถานการค้าประเวณี จะต้องปราศจากสิ่งเสพติดใด ๆ ผู้ค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี จะต้องไปดำเนินการลงทะเบียนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อทำการตรวจสอบสุขภาพและป้องกันโรคติดต่อหรือสถานการค้าประเวณี ต้องอยู่ภายในเขตที่กำหนดไว้เท่านั้น เป็นต้น⁴⁹

แม้ว่านโยบาย “Containment policy” จะถือได้ว่าเป็นนโยบายที่ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีในรูปของการพบกันคนละครึ่งทางระหว่างผู้ประกอบการค้าประเวณีกับเจ้าหน้าที่โดย

⁴⁹ สมาคมรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2558). *การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย. หน้า 48-49.

ตำรวจภายในเขตท้องที่รัฐก็ตามแต่ นโยบายดังกล่าวถูกวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกลุ่มผู้พิทักษ์ผลประโยชน์สตรีและกลุ่มนักสิทธิมนุษยชนว่านโยบายดังกล่าวเปิดช่องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้อำนาจไปในทางมิชอบและอาจละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพของตัวโสเภณี หรือผู้ค้าประเวณีที่สังกัดอยู่ภายใต้แหล่งประกอบการต่างๆ เพราะนโยบายดังกล่าวไม่มีกฎหมายใดๆ มารองรับเป็นเพียงการตกลงกันระหว่างผู้ประกอบการค้าประเวณีและตำรวจด้วยกัน ตำรวจจะใช้อำนาจมีดังกล่าวไปในทิศทางใดก็ได้ขาดการตรวจสอบทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติและอาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคล โดยเฉพาะตัวโสเภณีในสถานประกอบการดังนั้น ในช่วงปลาย ค.ศ. 1990 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงตำรวจแห่งมลรัฐ (The minister of Police) ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาหนึ่งชุดเพื่อทำการศึกษาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวผลการศึกษาสรุพบว่าตำรวจควรทำการแก้ไขนโยบาย “Containment policy” จากเดิมที่เป็นนโยบายใต้ดินให้ทำการแก้ไขโดยมีกฎหมายเข้าไปทำการรับรองให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งถูกต้องตามกฎหมายแต่ต้องอยู่ภายใต้การดูแลควบคุมโดยรัฐแต่จนถึงปัจจุบันก็ยังไม่พบการเปลี่ยนแปลงในเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใด

(4) มลรัฐแทสมาเนีย (Tasmania)

ธุรกิจการค้าประเวณีในมลรัฐแห่งนี้ถือว่ามีคามผิดตามพระราชบัญญัติความผิดทางเพศ 2005 (The Sex Industry Offences Act 2005) ในส่วนที่ 2 มาตรา 4 กำหนดว่าบุคคลจะต้องไม่ประกอบการในเชิงพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจทางเพศหากฝ่าฝืนมีโทษในทางอาญาซึ่งกฎหมายดังกล่าวกำหนดนิยามของคำว่าธุรกิจค้าประเวณีไว้อย่างกว้างและครอบคลุมถึงบุคคลที่หาเลี้ยงตนจากรายได้ของเหล่าโสเภณีอีกด้วย ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นตัวธุรกิจที่ดำเนินเต็มรูปแบบหรือธุรกิจที่แฝงมากับอาชีพอื่นๆ ต่างมีความผิดด้วยกันทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะประชาชนภายในมลรัฐแทสมาเนียส่วนใหญ่เชื่อว่าธุรกิจการค้าประเวณีจะเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การค้ำมนุษย์บริการทางด้านโสเภณีในรูปแบบของธุรกิจต่างๆ เป็นเรื่องที่ไม่สามารถยอมรับให้เกิดขึ้นได้ แม้รัฐบาลของมลรัฐจะพยายามทบทวนและหิยบยกเรื่องดังกล่าวมาพิจารณาถึงผลดีผลเสียในการเปิดเสรีธุรกิจการค้าประเวณีก็ตาม

นอกจากนั้นกฎหมายของมลรัฐแทสมาเนียยังกำหนดเอาโทษแก่บุคคลที่ยินยอมให้เด็กอยู่ในสถานที่ที่มีการค้าประเวณีอีกด้วยแม้ว่าเด็กนั้นจะยินยอมและเต็มใจอยู่ก็ตามกำหนดให้ผู้ซื้อบริการจะต้องปฏิบัติต่อโสเภณีในทางที่ปลอดภัยและต้องยินยอมลดความเสี่ยงในการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์แก่โสเภณีผู้ให้บริการ ซึ่งข้อนี้อาจกล่าวได้ว่ากฎหมายมุ่งคุ้มครองโสเภณีที่ขายบริการโดยกำหนดว่าผู้ซื้อบริการจะต้องยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งความปลอดภัยที่โสเภณีกำหนด เช่น ต้องใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันโรคติดต่อ

(5) มลรัฐวิกตอเรีย⁵⁰

กฎหมายที่ใช้ในการดูแลปัญหาโสเภณีในมลรัฐแห่งนี้คือพระราชบัญญัติควบคุมการค้าประเวณี ค.ศ.1994 (Prostitution Control Act 1994) มีการปรับปรุงแก้ไขเรื่อยมาโดยฉบับล่าสุดมีการแก้ไขและใช้บังคับเมื่อวันที่ 5 เมษายน ค.ศ.2005 ซึ่งกฎหมายฉบับนี้จะกำหนดในส่วนของ “ธุรกิจ” การค้าประเวณีทุกรูปแบบเป็นสิ่งผิดกฎหมายและมีโทษในทางอาญา และสาระสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมการค้าประเวณี ค.ศ.1994 คือการกำหนดกรอบทางกฎหมายในการจัดตั้งและดำเนินสถานการค้าประเวณี และธุรกิจการค้าประเวณีในมลรัฐ โดยการอนุญาตให้บุคคลสามารถยื่นคำร้องขอใบอนุญาตและใบรับรองต่างๆ จากทางราชการได้ ดังนี้

(ก) ใบอนุญาตเปิดสถานการค้าประเวณี (Brothel license)

(ข) ใบอนุญาตเป็นผู้จัดหาโสเภณีไว้คอยบริการ (Escort Agencies license)

(ค) ใบรับรองการเป็นผู้จัดการสถานการค้าประเวณี หรือใบรับรองการเป็นผู้จัดหาโสเภณีไว้คอยบริการ (Approved manager)

มลรัฐวิกตอเรียแม้จะอนุญาตให้มีการออกใบอนุญาตจัดตั้งสถานการค้าประเวณีและผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี แต่การค้าประเวณีโดยการเปิดเป็นสถานการค้าประเวณี ในมลรัฐวิกตอเรียเจ้าของจะต้องได้รับใบอนุญาต 2 ส่วน ได้แก่ ใบอนุญาตจัดตั้งสถานการค้าประเวณี ที่ออกโดยองค์กรออกใบอนุญาตประกอบการค้าประเวณี (Business Licensing Authority) และใบอนุญาตพัฒนาพื้นที่ (Development approval) จากสำนักงานวางแผนท้องถิ่น โดยสำนักงานวางแผนท้องถิ่นดังกล่าวจะทำการพิจารณาออกใบอนุญาตภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด เช่น

(ก) การกำหนดที่ตั้งสถานการค้าประเวณี : ต้องอยู่ห่างจากศาสนสถาน โรงเรียน โรงพยาบาลสถานรับเลี้ยงเด็กสถานที่สำหรับพักผ่อนหรือประกอบกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับเด็กซึ่งต้องไม่ต่ำกว่า 200 เมตร

(ข) การกำหนดขนาดและจำนวนโสเภณีของสถานการค้าประเวณี : ขนาดของสถานการค้าประเวณี จะถูกควบคุมและบังคับให้สร้างในขนาดที่ทางราชการกำหนดซึ่งที่ผ่านมามีกำหนดให้สร้างในขนาดไม่ใหญ่นักโดยขนาดใหญ่ที่สุดที่สำนักงานวางแผนท้องถิ่นอนุมัติมีจำนวนห้องสำหรับการค้าประเวณีเพียง 18 ห้องเท่านั้น และมีการกำหนดจำนวนโสเภณีในสถานการค้าประเวณี ว่าให้มีจำนวนไม่เกินเท่าใด ทั้งนี้ เพราะไม่ต้องการให้สถานการค้าประเวณี ที่ทำการใบอนุญาตเปิดสถานค้าบริการใหญ่โตจนอาจควบคุมดูแลได้ยากและอาจกลายเป็นแหล่งอาชญากรรมอื่นๆ ได้

⁵⁰ วุฒิชัย เต็งพงศธร. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 43. หน้า 36-39.

(ค) การตรวจสอบผลกระทบของการเปิดสถานการค้าประเวณี ในบริเวณต่าง ๆ ที่ร้องขอ จะมีการตรวจสอบผลกระทบหากมีการตั้งสถานการค้าประเวณี ตามที่ร้องขอก่อนในเบื้องต้นทุกครั้ง เพราะไม่ต้องการให้สถานการค้าประเวณี ส่งผลกระทบต่อการอาศัยอยู่โดยปกติสุขของประชาชนในบริเวณรอบข้างนั้น แม้บริเวณดังกล่าวจะมีใช้สถานที่ที่กฎหมายห้ามก็ตาม

สำหรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานการค้าประเวณี จะออกโดยองค์กรที่เรียกว่าองค์กรออกใบอนุญาตประกอบการค้าประเวณี (Business Licensing Authority) ซึ่งในการพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตในการจดทะเบียนใบอนุญาตการค้าประเวณีองค์กรดังกล่าวจะมีการคำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้เป็นสำคัญ⁵¹

(ก) ชื่อเสียงของผู้ทำการขออนุญาต บุคลิก ลักษณะ ประวัติส่วนตัวในอดีตและความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

(ข) เงินทุนหมุนเวียนในการประกอบธุรกิจ

(ค) ความสามารถในการบริหารธุรกิจ ประวัติการทำงานที่ผ่านมา ความรู้และการศึกษา

นอกจากนี้กฎหมายควบคุมการค้าประเวณี ค.ศ.1994 (Prostitution Control Act 1994)

ยังให้อำนาจคณะกรรมการพิจารณาใบอนุญาตปฏิเสธการรับจดทะเบียนได้ทันที หากพบข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

(ก) บุคคลนั้นเจ้าหน้าที่เห็นว่าไม่เหมาะสมที่จะได้รับการจดทะเบียนตั้งสถานการค้าประเวณี

(ข) ผู้ขออนุญาตหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ขออนุญาต เช่น คู่สมรสของผู้ขออนุญาตเอง หรือหุ้นส่วนญาติพี่น้องของผู้ขออนุญาตเอง หรือหุ้นส่วนหรือบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับผู้ขออนุญาตหรือหุ้นส่วนเคยกระทำความผิดที่กำหนดไว้ภายในระยะเวลา 5 ปี

(ค) บุคคลผู้ขอใบอนุญาตเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตภายในลักษณะทำนองเดียวกันนี้ ในช่วงระยะเวลา 5 ปี นับแต่การสิ้นสุดการได้รับอนุญาตในครั้งก่อน

อีกทั้ง กฎหมายดังกล่าวยังมีการวางมาตรการควบคุมโรคระบาดไว้ โดยการกำหนดโทษทางอาญากับบรรดาเจ้าของสถานค้าบริการหรือผู้ได้รับประโยชน์อื่นใดจากโสเภณีที่ได้รับโรคติดต่อทางเพศขณะทำการค้าประเวณีดังที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่เจ้าของสถานประกอบการในการตรวจสอบดูแลสุขภาพให้แก่โสเภณีและต้องจัดให้มีการตรวจเลือดโดยมีใบผลแสดงการตรวจอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งว่าปราศจากโรคติดต่อทางเพศและต้องจัดให้มีการใช้

⁵¹ ณิชกร ปทุมมาศ. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 24. หน้า 52.

ดูยางอนามัยในแขกผู้มาใช้บริการเพื่อป้องกันไม่ให้โสเภณีติดโรคจากการค้าบริการและหากฝ่าฝืนก็จะมีความผิดและมีโทษในทางอาญา

3.3.3 สาธารณรัฐฝรั่งเศส⁵²

สาธารณรัฐฝรั่งเศสเป็นประเทศหนึ่งประสบปัญหาการค้าประเวณีมาเป็นเวลานาน คล้ายกันกับประเทศในยุโรปอื่นๆ เพียงแต่สาธารณรัฐฝรั่งเศสมีช่วงระยะเวลาที่สลับกันไปมา ระหว่างการยอมรับให้มีโสเภณีและการไม่ยอมรับให้มีโสเภณิดังกล่าวช่วงสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง พบว่าจำนวนสถานการค้าประเวณี ในปารีสเพียงแห่งเดียวมีมากถึง 40 แห่งและมีจำนวนผู้ค้าประเวณีที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายจำนวน 5,000 คน อีกกว่า 7,000 คน เป็นโสเภณีที่ไม่มีใบอนุญาต เหตุที่การค้าประเวณีถูกนิยามมากขึ้นเป็นเพราะทหารของอังกฤษมีการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในวันหยุดทหารเหล่านี้มักนิยมเที่ยวโสเภณีและเข้าคูหาตามสถานการค้าประเวณี และไม่เพียงเฉพาะทหารจากอังกฤษเท่านั้น ชายที่มีคู่สมรสแล้วในสาธารณรัฐฝรั่งเศสเองก็พบว่ามีนิมออกมาเที่ยวและซื้อบริการการค้าประเวณีเป็นจำนวนมากเช่นกัน เมื่อการค้าประเวณีมีมากขึ้น จำนวนความต้องการซื้อของเหล่านักเที่ยวมีมากขึ้น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น โรคซิฟิลิส ก็กลับมาระบาดอีกครั้งแต่ก็มีการออกกฎหมายกฎเกณฑ์และมาตรการต่างๆ ออกมาควบคุมดูแลเพื่อลดปัญหาดังกล่าวตลอดมา

1) มาตรการทางกฎหมายต่อผู้ค้าประเวณีในสาธารณรัฐฝรั่งเศส

สาธารณรัฐฝรั่งเศสไม่ได้กำหนดว่าการค้าประเวณีโดยหญิงโสเภณีอิสระเป็นสิ่งผิดกฎหมายตราใบที่การค้าประเวณีไม่กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายก็จะสามารถกระทำการค้าประเวณีได้โดยผู้ที่ทำการฝ่าฝืนจะมีความผิดและมีโทษตามประมวลกฎหมายอาญา เช่นเดียวกับความผิดอาญาอื่นๆ ที่ถูกกำหนดไว้การค้าประเวณีในฝรั่งเศสสามารถทำการศึกษาและสรุปเป็นประเด็นสำคัญต่างๆ ดังนี้

(1) โสเภณีอิสระที่ทำการค้าประเวณีจะต้องเป็นบุคคลที่ยินยอมและเต็มใจเข้าสู่อาชีพดังกล่าวด้วยตนเองเท่านั้น การบังคับข่มขู่ใด ๆ ถือว่ามีความผิดและมีโทษตามกฎหมายอาญาดังกล่าวของฝรั่งเศส

(2) ผู้ที่ทำการค้าประเวณีจะต้องไม่เป็นผู้เยาว์คือจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี จึงจะทำการค้าประเวณีได้ซึ่งหากฝ่าฝืนจะมีโทษจำคุกเป็นเวลาสามปีและปรับเป็นเงิน 45,000 ยูโร เหตุที่ต้องกำหนดโทษเพราะสาธารณรัฐฝรั่งเศสไม่มีนโยบายสนับสนุนให้คนเข้าสู่วงการค้าประเวณีและป้องกันการถูกขวน ถูกหลอกหรือความรู้อำนาจไม่ถึงการณ์เหตุเพราะยังเป็นผู้เยาว์นั่นเอง

⁵² สุพล บริสุทธิ์. (2550). การกำหนดความรับผิดชอบทางอาญา: ศึกษากรณีความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณี. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. หน้า 72.

(3) แม้ว่าการค้าประเวณีโดยความยินยอมจะได้รับอนุญาตให้ประกอบอาชีพค้าประเวณีได้ แต่อย่างไรก็ตามสาธารณรัฐฝรั่งเศสยังมีการกำหนดความผิดทางอาญาต่อผู้ค้าประเวณีที่มีลักษณะเป็นการชักชวน หรือยุยงบุคคลใดเพื่อให้มาใช้บริการทางเพศ โดยได้ค่าตอบแทนหรือสัญญาว่าจะได้ค่าตอบแทน มีโทษจำคุกไม่เกิน 2 เดือน และปรับไม่เกิน 3,750 ยูโร (Article 225-10-1)⁵³

จะเห็นว่าประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสได้กำหนดความผิดทางอาญาต่อผู้ค้าประเวณีเฉพาะกรณีห้ามกระทำการค้าประเวณีในลักษณะการเชิญชวนในที่สาธารณะหรือกระตุ้นให้คนมาซื้อบริการที่สร้างความเดือดร้อนแก่สังคมเท่านั้น ทั้งนี้เพราะสาธารณรัฐฝรั่งเศสให้ความสำคัญในการเคารพสิทธิของบุคคลอื่นๆ ในการใช้พื้นที่สาธารณะ การเชิญชวนหรือการทำการค้าประเวณีตามสถานที่สาธารณะต่างๆ ถูกมองว่ากระทบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นจึงมีการกำหนดห้ามไว้โดยเด็ดขาด

(4) การค้าประเวณีอิสระโดยโสเภณีเองเท่านั้นจึงจะไม่มี ความผิดและไม่มีโทษ หากมีการค้าประเวณีในรูปแบบของสถานการค้าประเวณีถือเป็นส่วนหนึ่งอาชญากรรมร้ายแรงฝ่าฝืนมีโทษจำคุก 10 ปี และปรับ 1,500,000 ฟรังก์⁵⁴

(5) โสเภณีอิสระมีหน้าที่ต้องขึ้นทะเบียนอย่างเป็นทางการเพื่อลงชื่อทำงานอย่างถูกต้อง และรับทราบข้อมูลทางกฎหมายว่าขอบเขตใดที่ตนสามารถทำได้และการกระทำใดที่จะนำไปสู่การทำผิดกฎหมายและมีโทษ การขออนุญาตในที่นี้พบว่า เป็นการขออนุญาตเพื่อให้ทางการฝรั่งเศสรับทราบข้อมูลของจำนวนโสเภณี และสามารถควบคุมการค้าประเวณีได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และประการสำคัญคือสามารถจัดเก็บภาษีจากการค้าประเวณีดังกล่าวจากโสเภณีได้ถูกต้อง การจัดเก็บภาษีดังกล่าวจะกระทำโดยเจ้าหน้าที่ภาษี เมื่อมีการขออนุญาตทำการค้าประเวณีจะมีคู่มือการเสียภาษีให้แก่โสเภณีเพื่อรับทราบว่าตนมีหน้าที่ในการจ่ายเงินภาษีให้แก่รัฐ ซึ่งฝรั่งเศสมองว่าเงินที่ได้จากโสเภณิดังกล่าวจะถูกนำไปสร้างความปลอดภัยในเนื้อตัวร่างกายให้แก่โสเภณีเอง เช่น การเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หรือตำรวจในละแวกที่มีการอนุญาตให้ทำการค้าประเวณี เป็นต้น⁵⁵

(6) โสเภณีอิสระที่กระทำการต่างๆ โดยไม่ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายจะสามารถทำการค้าประเวณีได้ ดังเช่น อาชีพใช้แรงงานอื่นๆ ในประเทศ การออกจากบ้านมาทำงานเป็นโสเภณี

⁵³ CODE PENAL SECTION Ibis OF RECOURSE TO MINORS' PROSTITUTION. Act no. 2003-239 of 12 March 2015. From <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes/country/30>.

⁵⁴ Penal Code Article. 225-7.

⁵⁵ สหรัฐ สิริวัฒน์. อ่างแล้วเชิงจรดที่ 20. หน้า 65.

ไม่ถือเป็นเรื่องน่ารังเกียจหากไม่กระทำผิดกฎหมายสำหรับสวัสดิการที่รัฐจัดให้แก่กลุ่มคนเหล่านี้ จะไม่แตกต่างกันไปจากพลเมืองอื่นๆ ทั่วไปในรัฐที่มีสิทธิต่างๆ เช่น สิทธิในการรักษาพยาบาล เนื่องจากสาธารณรัฐฝรั่งเศสเป็นรัฐสวัสดิการ ทุกคนมีหน้าที่เสียภาษีให้แก่รัฐในขณะเดียวกันทุกคนมีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากรัฐฟรี โดยไม่มีค่าใช้จ่ายอย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกัน ดังนั้น โสเกณีในฐานะผู้ประกอบการอาชีพแรงงานหนึ่งจึงมีสิทธิต่างๆ ดังกล่าวเสมอภาคกันกับบุคคลที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ทั่วไปในประเทศแต่ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่าสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีการจัดหน่วยงานสตรีในรูปแบบต่างๆ ขึ้นมาทำหน้าที่ในการดูแลปกป้องและให้ความช่วยเหลือแก่สตรีไว้ โดยเฉพาะซึ่ง โสเกณีถือเป็นบุคคลในความหมายที่หน่วยงานดังกล่าวนี้จะทำหน้าที่ดูแลและให้ความคุ้มครองไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือจากภาวะโรคติดต่อทางเพศการให้คำแนะนำในการป้องกันโรคติดต่อหรือการให้คำแนะนำในกรณีเกิดการตั้งครรภ์ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การค้าประเวณีในสาธารณรัฐฝรั่งเศสอยู่ภายใต้ระบบการควบคุมการค้าประเวณีโดยการจดทะเบียนแต่เฉพาะการค้าประเวณีโดยโสเกณีอิสระเท่านั้นที่สามารถกระทำได้ โดยไม่ผิดกฎหมายแต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขหรือขอบเขตที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น โสเกณีอิสระที่กระทำการค้าประเวณีโดยถูกต้องตามกฎหมายจะได้รับสิทธิต่างๆ ในฐานะบุคคลผู้ใช้แรงงาน ดังเช่นกลุ่มอาชีพแรงงานอื่นทั่วไปต้องมีการเสียภาษี ในขณะเดียวกันก็สามารถเข้าถึงการรักษาพยาบาลต่างๆ ได้

2) มาตรการทางกฎหมายต่อผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในสาธารณรัฐฝรั่งเศส

ในการค้าประเวณีในรูปของสถานการค้าประเวณี ทุกชนิดในสาธารณรัฐฝรั่งเศสเป็นสิ่งต้องห้ามตามกฎหมาย และมีมาตรการลงโทษตามกฎหมายต่อบุคคลผู้เป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี⁵⁶ ผู้เป็นเจ้าของ ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการการค้าประเวณี ผู้บังคับให้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี⁵⁷ หรือผู้ดำรงชีพจากการค้าประเวณีของผู้อื่น อีกทั้ง ยังมีการกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ซึ่งทำหน้าที่จัดการภายใต้การควบคุมของกลุ่มบุคคลในรูปขององค์กรอาชญากรรมด้วย⁵⁸ ซึ่งหากมีลักษณะเหล่านี้จะมีโทษจำคุก 10 ปี และโทษปรับ 1,500,000 ฟรังก์

3.2.4 ประเทศเนเธอร์แลนด์

ประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศที่มีชื่อเสียงในเรื่องการค้าประเวณี โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังเนเธอร์แลนด์ส่วนมากมักใช้บริการ โสเกณีหรือการค้าประเวณีใน

⁵⁶ Penal Code. Article 225-5.

⁵⁷ Penal Code. Article 225-10.

⁵⁸ Penal Code. Article 225-4-3, 225-8.

เนเธอร์แลนด์ทั้งถิ่น โดยเฉพาะย่าน โคมแดง (red-light district) ของกรุงอัมสเตอร์ดัมมีโสเกณีให้บริการอยู่เป็นจำนวนมาก (ราว 4,000 - 5,000 คน) ซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ไปแสวงหาความสุขในประเทศซึ่งว่ากันว่ามีความเพลิดเพลินที่สุดแห่งหนึ่งของโลกรูปแบบการค้าประเวณีที่พบเห็นโดยทั่วไปมากที่สุดจะอยู่ในรูปการค้าประเวณีในสถานเริงรมย์ทางเพศและในลักษณะของการชักชวนหน้าตู้กระจกและยังมีการค้าประเวณีในสถานที่ส่วนตัวในบาร์และในสถานอาบอบนวดต่างๆ และรูปแบบในการจัดการดูแลการค้าประเวณีก็พบว่าสามารถทำได้เป็นอย่างดีมีการคำนึงถึงสิทธิและสวัสดิภาพต่างๆ ของเหล่าผู้ค้าประเวณีอีกด้วย⁵⁹

การค้าประเวณีในประเทศเนเธอร์แลนด์อาจกล่าวได้ว่าแต่เดิมไม่เคยมีกฎหมายกำหนดให้ต้องรับโทษในทางอาญาไว้สามารถทำการค้าประเวณีได้อย่างอิสระทั้งในรูปแบบของการค้าประเวณีโดยโสเกณีอิสระและในรูปของการเปิดสถานการค้าประเวณี แต่ต่อมาวันที่ 1 ตุลาคมปี 2000 มีการแก้ไขกฎหมายและกำหนดเกณฑ์บางอย่างขึ้นมาใช้ควบคุมสถานการค้าประเวณีภายในประเทศเพื่อลดปัญหาและความวุ่นวายต่างๆ ที่เกิดขึ้น เช่น การทำร้ายร่างกายโสเกณีการข่มขู่บังคับการทำร้ายร่างกายหรือการถูกขายให้เข้าสู่วงการค้าประเวณีเป็นต้นอีกทั้งยังต้องการรักษาความสงบของบ้านเมืองเพื่อเป็นการประกันว่ากิจกรรมการค้าประเวณีจะไม่ก่อความรำคาญและความเดือดร้อนต่อสาธารณะ

1) มาตรการทางกฎหมายต่อผู้ค้าประเวณี

การค้าประเวณีในประเทศเนเธอร์แลนด์สามารถกระทำได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายเพียงแต่มีการกำหนดให้โสเกณีและสถานการค้าประเวณีต่างๆ ต้องขึ้นทะเบียนโดยวิธีการจดทะเบียนกับหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากรัฐซึ่งในที่นี้ส่วนใหญ่จะกำหนดให้อยู่ในอำนาจควบคุมดูแลของหน่วยงานท้องถิ่นซึ่งได้แก่เทศบาลเป็นผู้ดำเนินการให้การค้าประเวณีเป็นไปในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดกฎหมายที่ใช้บังคับกับการค้าประเวณีในเนเธอร์แลนด์ได้แก่ประมวลกฎหมายอาญาของเนเธอร์แลนด์ ซึ่งมีการบังคับใช้มาตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 โดยแต่เดิมไม่มีการกำหนดว่าการค้าประเวณีและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีนี้ความผิดและมีโทษในทางกฎหมายอาญาแต่ต่อมาคือเมื่อวันที่ 1 ตุลาคมปี 2000 มีการออกกฎหมายกำหนดให้การค้าประเวณีจะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนดซึ่งปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 273 F ที่เขียนขึ้นเพื่อต้องการคุ้มครองผู้ค้าประเวณี ในขณะที่เดียวกันเพื่อแก้ไขปัญหาค้าประเวณีที่เคยเกิดขึ้นโดยกฎหมายดังกล่าวกำหนดขอบเขตที่สามารถสรุปได้ดังนี้⁶⁰

⁵⁹ วรรณ โชค ไชยสะอาด. (2560). "โสเกณีถูกกฎหมาย" ขจัดผลประโยชน์มืด-คืนศักดิ์ศรีความเท่าเทียม. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.posttoday.com/analysis/interview/488530>. [2560, 6 กรกฎาคม].

⁶⁰ สุพล บริสุทธิ์. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 52 . หน้า 34-36.

(1) ห้ามมิให้บุคคลที่อายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดมาเป็นผู้ค้าประเวณีซึ่งในที่นี้กฎหมายของเนเธอร์แลนด์กำหนดว่าบุคคลจะสามารถประกอบอาชีพเป็นโสเภณีได้ต้องมีอายุเกินกว่า 21 ปี (เดิมกำหนดไว้ที่ 18 ปี)

(2) โสเภณีอิสระสามารถกระทำได้อย่างได้เงื่อนไขที่ว่าบุคคลนั้นยินยอมหรือสมัครใจที่จะประกอบอาชีพค้าประเวณีกันเองเพราะประเทศเนเธอร์แลนด์ให้ความสำคัญกับการสมัครใจที่จะเป็นผู้ค้าประเวณี

(3) อายุของผู้ที่จะประกอบอาชีพค้าประเวณีต้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด (ไม่ต่ำกว่า 21 ปี)

(4) โสเภณีอิสระสามารถเลือกได้ว่าตนจะจดทะเบียนกับรัฐหรือไม่กฎหมายไม่บังคับแต่หากเป็นกฎหมายบังคับให้จดทะเบียนเฉพาะสถานการณ์ค้าประเวณี เท่านั้น แต่โสเภณีส่วนใหญ่ในเนเธอร์แลนด์จะทำงานเป็นลูกจ้างอยู่ในสถานค้าบริการที่จดทะเบียนกับรัฐอยู่แล้วการเป็นโสเภณีอิสระจึงไม่ค่อยพบปัญหาเท่าใด

2) มาตรการทางกฎหมายต่อผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี

(1) การห้ามมิให้ทำการบังคับข่มขู่หรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจบุคคลใดๆ เพื่อให้ค้าประเวณี⁶¹

(2) ห้ามมิให้มีการหาประโยชน์ไม่ว่าจะตัวเงินหรือประโยชน์ใดๆ จากผู้ทำการค้าประเวณี⁶²

(3) ห้ามสถานการค้าประเวณี ที่มีได้รับอนุญาตจากรัฐเปิดให้บริการฝ่าฝืนจะมีบทลงโทษตามกฎหมายอาญา

(4) บุคคลที่ต้องการเปิดสถานการค้าประเวณี จะต้องไปขอจดทะเบียนกับเทศบาลในท้องที่ที่ต้องการจะเปิดให้บริการเทศบาล โดยนายกเทศมนตรีจะมีอำนาจในการพิจารณาและตัดสินใจว่าอนุญาตให้เปิดทำการหรือไม่ รูปแบบวิธีการนี้เนเธอร์แลนด์ทำขึ้นนอกจากต้องการควบคุมดูแลการค้าประเวณีแล้วยังมีขึ้นเพื่อเสริมสร้างการตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรต่างๆ โดยเฉพาะตำรวจให้มีการปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องตามอำนาจที่ได้รับมอบหมายการที่สถานการค้าประเวณี ในเนเธอร์แลนด์จะต้องขึ้นทะเบียนโดยวิธีการจดทะเบียนกับรัฐมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้⁶³

⁶¹ The Netherlands Criminal Code (Entry into force 1 January 2005) Article 273 F (a).

⁶² The Netherlands Criminal Code (Entry into force 1 January 2005) Article 273 F (b).

⁶³ Dutch Policy on Prostitution Questions and Answers 2012.

- (1) เพื่อเป็นการควบคุมการค้าประเวณีที่เกิดขึ้นทั่วประเทศให้สามารถรู้จำนวนผู้ประกอบการและผู้ให้บริการที่แน่นอนได้
- (2) เพื่อปกป้องผู้ให้บริการทางเพศหรือตัวโสเภณีในกรณีถูกข่มขู่บังคับให้มีช่องทางในการร้องเรียน
- (3) เพื่อปกป้องผู้เยาว์จากการถูกทารุณกรรมทางเพศและป้องกันมิให้ผู้เยาว์เข้าสู่การค้าประเวณี
- (4) เพื่อลดการค้าประเวณีโดยชาวต่างชาติที่มักหลบหนีเข้ามาอย่างผิดกฎหมายของเนเธอร์แลนด์
- (5) เพื่อตัดความเชื่อมโยงระหว่างการค้าประเวณีกับขบวนการอาชญากรรมหรือการค้ามนุษย์
- (6) กำหนดให้นายจ้างได้แก่สถานการค้าประเวณี ที่มีผู้ค้าประเวณีเป็นลูกจ้างทำงานให้จะต้องมีการจ่ายภาษีแก่รัฐในอัตราที่กฎหมายกำหนดซึ่งจากการศึกษาพบว่าภาษีที่รัฐเรียกเก็บนี้มีจำนวนไม่สูงมากนัก เพราะรัฐไม่ต้องการให้สถานการค้าประเวณี ระบาดมากเกินไปจนในที่สุดไม่ยอมมาจดทะเบียนเป็นสถานการค้าประเวณี ถูกกฎหมายกับรัฐ
- (7) กำหนดให้สถานการค้าประเวณี ที่ถูกกฎหมายจะต้องรับผิดชอบในการจัดทำประกันสุขภาพต่างๆ ให้แก่ผู้ค้าประเวณีในฐานะลูกจ้างหรือผู้ทำงานให้แก่ตน ซึ่งวิธีการในการจัดการกฎหมายมิได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดสถานค้าบริการมีสิทธิที่จะวางรูปแบบในการดำเนินการจัดทำประกันสุขภาพต่างๆ ให้แก่คนงานของตนได้เช่นสถานค้าบริการบางแห่งไม่ทำสัญญาจ้างกับผู้ค้าประเวณีไม่ต้องการให้เกิดสถานะนายจ้างกับลูกจ้างทำการจ่ายเงินเป็นครั้งคราวเพื่อหลีกเลี่ยงการที่ต้องประกันสุขภาพต่าง ๆ⁶⁴

กล่าวโดยสรุป ประเทศเนเธอร์แลนด์มีรูปแบบการดูแลควบคุมการค้าประเวณีได้เป็นอย่างดีประเทศหนึ่งซึ่งการค้าประเวณีในรูปของการค้าประเวณีอิสระและการเปิดสถานการค้าประเวณี สามารถกระทำได้ทราบเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายที่กำหนด อีกทั้งยังมีรูปแบบวิธีการดูแลโสเภณีให้ได้รับการตรวจร่างกายและได้รับการดูแลจากรัฐผ่านเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่มีอำนาจตามที่กล่าวข้างต้น

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในต่างประเทศ กรณีผู้ค้าประเวณี พบว่าการค้าประเวณีไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย สามารถค้าประเวณีได้แต่

⁶⁴ สถานค้าประเวณีที่ถูกต้องตามกฎหมาย. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://oknation.nationtv.tv/blog/politica/179-2/2016/04/09/entry-1>. [2560, 26 มิถุนายน].

ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของรัฐที่เป็นรูปแบบการควบคุมการค้าประเวณี แต่ในกรณีผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีหรือกิจการค้าประเวณีรวมไปถึงสถานการค้าประเวณี นั้นจะมีมาตรการของรัฐที่เข้มงวด

ตารางที่ 3-1 การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในต่างประเทศ

ประเทศ	มาตรการที่ใช้บังคับกับการค้าประเวณี	มาตรการทางกฎหมายต่อผู้ค้าประเวณี
สหรัฐอเมริกา	ใช้มาตรการการปรามการค้าประเวณี ไม่ยอมรับให้มีการค้าประเวณีทุกรูปแบบ และโทษที่จะใช้กับผู้กระทำความผิดฐานฝ่าฝืนการค้าประเวณี จะมีลักษณะแตกต่างกันออกไปในแต่ละมลรัฐ ส่วนกิจการการค้าประเวณีถือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1) ห้ามค้าประเวณีใกล้เขตที่ตั้งทางทหารหรือสิ่งก่อสร้างสาธารณะ โดยกำหนดความผิดทางอาญาแก่ทุกคนที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ค้าประเวณี ผู้เป็นธุระจัดหาและผู้รับบุคคล ผู้ที่จัดตั้งสถานการค้าประเวณี เจ้าของสถานที่ให้เช่า โดยรู้ว่าจะมีการค้าประเวณีผู้ที่ให้ทรัพย์สินเพื่อใช้บริการจากการค้าประเวณี มีโทษจำคุก 1 ปี 2) รัฐเท็กซัสกำหนดให้การกระทำความผิดฐานฝ่าฝืนการค้าประเวณีเป็นความผิดเพียงแค่โทษปรับ 3) รัฐไอโอวาและรัฐโรดส์ไออร์แลนด์กำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนความผิดฐานกระทำการค้าประเวณีได้รับโทษจำคุก 5 ปี 4) ผู้ค้าประเวณีหากไม่ใช่หญิงงามจะมีโทษปรับ 5,000 AUD
เครือรัฐออสเตรเลีย มลรัฐเครือรัฐออสเตรเลีย ตะวันตก	มาตรการการปรามการค้าประเวณี โดยให้มีสถานการค้าประเวณี แต่เข้มงวดในการออกใบอนุญาต หากสถานการค้าประเวณีใดไม่ได้รับอนุญาตจะมีความผิดและมีโทษสูงสุด	<p>การค้าประเวณีโดยโสเภณีอิสระ หากค้าประเวณีโดยเข้าลักษณะดังต่อไปนี้ถือเป็นความผิด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เป็นการค้าประเวณีในที่สาธารณะ หรือ 2) ตกเป็นบุคคลที่ถูกกฎหมายห้ามมิให้เป็นผู้ค้าประเวณี 3) เป็นบุคคลที่ถูกประกาศว่าเป็นผู้ขนส่งสารเสพติดที่กำหนดไว้ในกฎหมาย 4) เป็นบุคคลที่เคยต้องโทษอาชญากรรม 5) ผู้ค้าประเวณีต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี หากฝ่าฝืนจะมีโทษจำคุก 2 ปี 6) การค้าประเวณีให้กับเด็กจะมีโทษจำคุกไม่เกิน 9 เดือน 7) ผู้ค้าประเวณีหากไม่ใช่หญิงงามจะมีโทษปรับ 5,000 AUD
เครือรัฐออสเตรเลีย มลรัฐแทสมาเนีย	ใช้มาตรการการปรามการค้าประเวณี สถานการค้าประเวณีและธุรกิจทางเพศทุกชนิดเป็นสิ่งผิดกฎหมาย หากฝ่าฝืนจะมีความผิดและมีโทษตามกฎหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1) โสเภณีอิสระจะต้องไม่ขายบริการทางเพศหรือเชื้อชวนอยู่ตามห้องถนนสาธารณะหากฝ่าฝืนได้รับโทษปรับ 20 หน่วยโทษ 2) โสเภณีอิสระจะต้องไม่ขายบริการทางเพศให้แก่เด็กหรือเยาวชนที่อายุไม่ถึงเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดหากฝ่าฝืนจะมีโทษปรับ 300 หน่วยโทษ หรือจำคุก 3 ปี หรือทั้งจำและปรับ 3) โสเภณีอิสระจะต้องมีอายุมากกว่า 18 ปี จึงจะสามารถประกอบอาชีพเป็นโสเภณีอิสระได้หากฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษปรับ

ประเทศ	มาตรการที่ใช้บังคับกับการค้าประเวณี	มาตรการทางกฎหมายต่อผู้ค้าประเวณี
<p>เครือรัฐออสเตรเลีย มลรัฐวิกตอเรีย</p>	<p>ใช้มาตรการควบคุมการค้าประเวณี (ระบบการจดทะเบียน) การค้าประเวณีและสถานการค้าประเวณีสามารถกระทำได้โดยถูกต้องตามกฎหมายหากปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด เจ้าของสถานการค้าประเวณี จะมีหน้าที่ในการดูแลสอดส่องและจัดให้มีการตรวจร่างกายแก่โสเภณีในสถานการค้าประเวณี ของตนโดยต้องได้รับใบอนุญาตเปิดสถานการค้าประเวณี และใบอนุญาตประกอบการค้าประเวณี</p>	<p>1) การค้าประเวณีใกล้สถานที่สักการะ โรงพยาบาล สถานรับเลี้ยงเด็ก หรือสถานที่สาธารณะที่เด็ก ๆ เข้าออกเป็นประจำหรือมีเด็กอยู่ในช่วงเวลาที่มีการค้าประเวณี หากเป็นการกระทำผิดครั้งแรกจะต้องได้รับโทษปรับ 10 หน่วยโทษหรือโทษจำคุก 1 เดือน หรือหากเป็นการกระทำความผิดครั้งที่สองจะต้องได้รับโทษปรับ 30 หน่วยโทษหรือโทษจำคุก 3 เดือน และหากยังมีการกระทำความผิดอีกจะต้องได้รับโทษปรับ 60 หน่วยโทษหรือโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน</p> <p>2) การค้าประเวณีในที่สาธารณะ หากเป็นการกระทำผิดครั้งแรกจะต้องได้รับโทษปรับ 5 หน่วยโทษหรือจำคุก 1 เดือน หรือหากเป็นการกระทำความผิดครั้งที่สองจะต้องได้รับโทษปรับ 15 หน่วยโทษ หรือโทษจำคุก 3 เดือน และหากยังมีการกระทำความผิดอีกจะต้องได้รับโทษปรับ 25 หน่วยโทษหรือโทษจำคุก 6 เดือน โทษหรือโทษจำคุก 6 เดือน</p> <p>3) การค้าประเวณีให้แก่บุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องได้รับโทษจำคุก 7 ปี</p>
<p>เครือรัฐออสเตรเลีย มลรัฐนิวเซาท์เวลส์</p>	<p>ใช้มาตรการการควบคุมการค้าประเวณีการค้าประเวณีไม่ถือเป็นความผิดอาญา แต่หากมีการค้าประเวณีหรือการค้าประเวณีผิดกฎหมาย การค้าประเวณีผิดกฎหมายจะถือเป็นความผิด</p>	<p>1) การค้าประเวณีในท้องถนนหรือการค้าประเวณีใกล้หรือที่สามารถมองเห็นได้จากโรงเรียน โบสถ์หรือโรงพยาบาลจะมีโทษปรับ 6 หน่วยโทษหรือจำคุก 3 เดือน</p> <p>2) ห้ามให้มีการชักชวนเพื่อการค้าประเวณี ในโรงเรียน โบสถ์หรือโรงพยาบาล ผ่าฝืนมีโทษปรับ 6 หน่วยโทษ หรือจำคุก 3 เดือน</p> <p>3) ห้ามค้าประเวณีในลักษณะที่ล่วงละเมิดหรือรบกวนผู้อื่นในบริเวณหรือใกล้หรือสามารถมองเห็นได้จาก โรงเรียน โบสถ์ โรงพยาบาล หรือสถานที่สาธารณะฝ่าฝืนมีโทษปรับ 8 หน่วยโทษหรือจำคุก 3 เดือน</p>
<p>เนเธอร์แลนด์</p>	<p>มาตรการควบคุมการค้าประเวณี (ระบบการจดทะเบียน) การค้าประเวณีและสถานการค้าประเวณี</p>	<p>1) ห้ามมิให้บุคคลที่อายุต่ำกว่า 21 ปี เป็นผู้ค้าประเวณี</p> <p>2) โสเภณีอิสระสามารถเลือกได้ว่าตนจะจดทะเบียนกับรัฐหรือไม่ กฎหมายไม่บังคับเพราะกฎหมายบังคับการจดทะเบียนเฉพาะสถานการค้าประเวณีเท่านั้น แต่โสเภณีส่วนใหญ่ในเนเธอร์แลนด์จะทำงานเป็นลูกจ้างอยู่ในสถานค้า</p>

ประเทศ	มาตรการที่ใช้บังคับกับการค้าประเวณี	มาตรการทางกฎหมายต่อผู้ค้าประเวณี
	สามารถกระทำได้โดยถูกต้องตามกฎหมายหากปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดได้แก่การจดทะเบียนกับหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากรัฐ	บริการที่จดทะเบียนกับรัฐอยู่แล้วการเป็นโสเภณีอิสระจึงไม่ค่อยพบปัญหาเท่าใด 3) กรณีที่เป็นโสเภณีอิสระที่ผ่านการจดทะเบียนกับรัฐเรียบร้อยแล้วสามารถนำบัตรการขึ้นทะเบียนที่รัฐออกให้ไปใช้บริการตรวจสุขภาพได้จากคลินิกในเครือของรัฐ ซึ่งจะตรวจสุขภาพต่างๆ ให้อย่างครบถ้วน โดยไม่มีค่าใช้จ่ายและไม่เปิดเผยชื่อโดยเด็ดขาด
สาธารณรัฐฝรั่งเศส	มาตรการการควบคุมการค้าประเวณีการค้าประเวณีสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายเท่าที่อยู่ในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด เช่น ไม่เป็นบุคคลที่อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี แต่หากเป็นสถานการค้าประเวณี และธุรกิจทางเพศทุกชนิดเป็นสิ่งผิดกฎหมายหากฝ่าฝืนจะเป็นความผิด	การค้าประเวณี โดยความยินยอมจะได้รับการอนุญาตให้ประกอบอาชีพการค้าประเวณีได้ แต่อย่างไรก็ตามสาธารณรัฐฝรั่งเศสยังมีการกำหนดความผิดทางอาญาต่อผู้ค้าประเวณีที่มีลักษณะเป็นการชักชวน หรือยุยงบุคคลใดเพื่อให้มาใช้บริการทางเพศ

จากตารางที่ 3-1 การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในต่างประเทศ พบว่า มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในต่างประเทศมีความแตกต่างกันตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม โดยในแต่ละประเทศจะมีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการค้าประเวณี ทั้งในรูปแบบการห้ามไม่ให้มีการค้าประเวณี ผู้ฝ่าฝืนต้องรับโทษ หรืออนุญาตให้มีการประเวณีได้ภายใต้การควบคุมขึ้นทะเบียน หรือไม่มีการกำหนดความผิดการค้าประเวณี แต่กำหนดความผิดจากการสร้างควมร่ำคาญของผู้ค้าประเวณี เป็นต้น ในประเทศที่ไม่ยอมรับการค้าประเวณีมองว่าการค้าประเวณีเป็นเรื่องขัดต่อศีลธรรม จึงห้ามมิให้มีการค้าประเวณีในทุกรูปแบบ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาในหลายมลรัฐ ส่วนในประเทศที่ยอมรับให้มีการค้าประเวณี การค้าประเวณีจะต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมาย หรือถูกขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย มีทั้งการอนุญาตให้มีการค้าประเวณีโดยโสเภณีอิสระเท่านั้น เช่น ในสาธารณรัฐฝรั่งเศส หรืออนุญาตให้

มีการค้าประเวณีได้ทั้งในลักษณะโสเภณีอิสระและโสเภณีที่จดทะเบียนกับรัฐ เช่น ในประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยโสเภณีที่จดทะเบียนกับรัฐจะได้รับสิทธิในการตรวจสุขภาพโดยไม่มีค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ในบางประเทศยังอนุญาตให้มีการจดทะเบียนสถานการค้าประเวณีอีกด้วยเช่นในประเทศเนเธอร์แลนด์ และเครือรัฐออสเตรเลีย มลรัฐวิกตอเรีย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในประเทศที่ยอมรับให้มีการค้าประเวณีได้ อาจจะวางกฎเกณฑ์เกี่ยวกับข้อห้ามในการค้าประเวณีไว้ในกรณีที่แตกต่างกันออกไป เช่น สถานที่ห้ามทำการค้าประเวณี อายุผู้ขายบริการทางเพศ อายุผู้ซื้อบริการทางเพศ เป็นต้น